

ΟΔΗΓΟΣ

ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΚΟ

Εξελίξεις για Σωματεία,
Ιδρύματα, Λέσχες και
Ομοσπονδίες βάσει
της νέας Νομοθεσίας

Ομάδα
Πρωτοβουλίας ΜΚΟ

ΟΔΗΓΟΣ

ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΚΟ

Εξελίξεις για Σωματεία, Ιδρύματα,
Λέσχες και Ομοσπονδίες βάσει της
νέας Νομοθεσίας

Ομάδα
Πρωτοβουλίας ΜΚΟ

Δεκέμβριος 2017

Συντάκτες

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ (ΜΚΟ)

Η Ομάδα Πρωτοβουλίας ΜΚΟ δημιουργήθηκε το 2007 ως μία άτυπη ομάδα εννέα (9) οργανώσεων με τους ίδιους προβληματισμούς σχετικά με την τροποποίηση της νομοθεσίας που αφορά τις ΜΚΟ στην Κύπρο. Στόχος της η δημιουργία ενός αναθεωρημένου πλαισίου που να στηρίζει και να βοηθά την ενεργό συμμετοχή στα κοινά.

Στην Ομάδα Πρωτοβουλίας ΜΚΟ συμμετέχουν οι ακόλουθες οργανώσεις:

Ίδρυμα Λαόνα, Κέντρο Στήριξης ΜΚΟ (NGO Support Center), Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cypria), Κυπριακός Σύνδεσμος Οικογενειακού Προγραμματισμού, Πολιτεία-Ανανέωση-Συμμετοχή-Δημοκρατία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου (BirdLife Cyprus), Σύνδεσμος Ανάπτυξης Δεξιότητων Ζωής, INDEX - Έρευνα και Διάλογος και PeacePlayers-Cyprus.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

@ ngo.initiative.cyprus@gmail.com

f /ngo.initiative.cyprus

t /ngoinitiativecy

Ο οδηγός αυτός ετοιμάστηκε στο πλαίσιο έργου που υλοποιήθηκε με τη στήριξη της UNDP-ACT την περίοδο 2013-2015 και εκτυπώθηκε με τη βοήθεια και στήριξη του Ιδρύματος Friedrich Ebert.

Οι απόψεις που εκφράζονται στην παρούσα δημοσίευση δεν αντιπροσωπεύουν απαραίτητα τις απόψεις της UNDP-ACT και του ιδρύματος Friedrich-Ebert-Stiftung (FES). Δεν επιτρέπεται η χρήση του συνόλου των μέσων επικοινωνίας που δημοσιεύονται από το FES για εμπορικούς σκοπούς χωρίς την έγγραφη συγκατάθεσή του ιδρύματος FES.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

•	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
•	Μέρος Α	6
	1. Τι αλλάζει - Βασικές αλλαγές και νέες ρυθμίσεις	6
	1.1 Χρήσιμοι ορισμοί.	6
	1.2 Κατάργηση άλλων νόμων και περιθώριο συμμόρφωσης	6
	1.3 Σύσταση θυγατρικών οντοτήτων ή παραρτημάτων	7
	1.4 Εγγραφή ομοσπονδιών ή/και ενώσεων οργανώσεων	7
	1.5 Έφορος Σωματείων και Ιδρυμάτων και Γενικός Έφορος	7
	1.6 Χρονικά όρια για την εξέταση αιτήσεων, δικαίωμα προσφυγής και σύσταση Μητρώου	8
	1.7 Πρόνοιες για χρηστή διοίκηση και διαφάνεια σε σχέση με τα Διοικητικά Συμβούλια	8
	1.8 Υποχρέωση για ετήσια τακτική ενημέρωση του Εφόρου	9
	1.9 Αμεταβίβαστο ιδιότητας Μέλους Σωματείου	10
	1.10 Γενικά Ζητήματα	10
•	ΜΕΡΟΣ Β	11
	2. Βήμα – Βήμα τι πρέπει να κάνει μια Οργάνωση	11
	2.1 Υφιστάμενες Οργανώσεις	11
	2.2 Σύσταση ή ίδρυση νέων οργανώσεων	13
	2.3 Τί πρέπει να κάνετε εάν έχετε Λέσχη	19
•	ΜΕΡΟΣ Γ	20
	3. Εισηγήσεις για άλλες χρήσιμες πρόνοιες που μπορούν να υπάρχουν στα Καταστατικά των οργανώσεων	
•	ΜΕΡΟΣ Δ	22
	4. Ελάχιστο περιεχόμενο Καταστατικού σωματείου, ιδρύματος, ομοσπονδίας ή/και ένωσης	
•	ΜΕΡΟΣ Ε	24
	5. Ετήσιες υποχρεώσεις ενημέρωσης/κοινοποίησης στοιχείων προς τον Έφορο	
•	ΜΕΡΟΣ ΣΤ	25
	6. Νόμος που αναθεωρεί τους περί σωματείων και ιδρυμάτων νόμους του 1972 και 1997 και καταργεί τον περί εγγραφής λεσχών νόμο, Ν. 104 (Ι)/2017	

Εισαγωγή

Η αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τις οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών είναι πλέον, μετά από πολλά χρόνια, γεγονός. Με την ψήφιση του *περί Σωματείων και Ιδρυμάτων και άλλα Συναφή Θέματα Νόμου του 2017, Ν.104(Ι)/2017* (στο εξής αναφερόμενος ως «ο Νόμος») από τη Βουλή των Αντιπροσώπων τον Ιούνιο 2017, δίνεται νέα ώθηση στις οργανώσεις αυτές. Παρόλο που το νομοθετικό πλαίσιο δεν είναι από μόνο του αρκετό για την ενδυνάμωση της Κοινωνίας των Πολιτών¹, ένας σύγχρονος νόμος, εναρμονισμένος με τις απαιτήσεις των καιρών αλλά και των ευρωπαϊκών προτύπων, βοηθά και προστατεύει τις οργανώσεις στην υλοποίηση των σκοπών τους.

Αναγνωρίζοντας πόσο αναγκαία είναι η ενημέρωση για το νέο νομοθετικό πλαίσιο που επιφέρει πολλές αλλαγές στην καθημερινότητα των οργανώσεων, αποφασίσαμε να δημιουργήσουμε αυτόν τον Οδηγό. Στόχος μας είναι η ενημέρωση όλων όσων ασχολούνται ή πρόκειται να ασχοληθούν με τέτοιες οργανώσεις ώστε να διευκολυνθούν με τα διαδικαστικά που αφορούν στην εγγραφή και λειτουργία των οργανώσεων τους και να συμμορφωθούν με τις πρόνοιες του νέου Νόμου.

Αναφέρουμε ότι οι όροι «Μη Κυβερνητική Οργάνωση» (στο εξής αναφερόμενη ως ΜΚΟ) και «οργανωμένη Κοινωνία των Πολιτών» χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν οργανώσεις, οι οποίες δημιουργούνται για να εξυπηρετήσουν ένα κοινό σκοπό, σε εθελοντική βάση και δεν έχουν σκοπό την απόδοση κέρδους, είναι δηλαδή μη κερδοσκοπικές. Στο νομοθετικό πλαίσιο της Κύπρου δεν υπάρχουν οι όροι ΜΚΟ και οργανωμένη Κοινωνία των Πολιτών, αλλά βρίσκουμε τις ακόλουθες πέντε (5) διαφορετικές νομικές οντότητες:

1. Σωματεία
2. Ιδρύματα
3. Ομοσπονδίες ή/και Ενώσεις
4. Οργανώσεις που είναι εγγεγραμμένες στο εξωτερικό και δραστηριοποιούνται στην Κύπρο.
5. Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες

Ο Νόμος που παρουσιάζεται σε αυτό τον Οδηγό αφορά τις πρώτες τέσσερις (4) νομικές οντότητες και για τους σκοπούς αυτού του οδηγού θα χρησιμοποιούμε τον όρο «οργανώσεις» για να αναφερόμαστε σε αυτές. Υπογραμμίζουμε ότι δεν αλλάζει τίποτε όσο αφορά τις Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες που διέπονται από άλλο νόμο.

1. Στο έγγραφο πολιτικής με τίτλο «Η Οργανωμένη Κοινωνία των Πολιτών στην Κύπρο – Οικοδομώντας το μέλλον», οι συγγραφείς συνοψίζουν τα βήματα που πρέπει να γίνουν για να επιτευχθεί η ανάπτυξη της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στην Κύπρο. Το έγγραφο είναι διαθέσιμο στο: <http://www.ngoinitiativecyprus.org/feature/engrafo-politikis-gia-tin-endinamosi-tis-kinonias-ton-politon-stin-kipro/>

Στο σημείο αυτό οφείλουμε να αναφέρουμε ότι ο Νόμος δεν αναφέρεται στις **άτυπες ομάδες πολιτών** που μπορούν να δραστηριοποιούνται εκτός του πλαισίου αυτού του Νόμου. Με τον όρο άτυπες ομάδες πολιτών αναφερόμαστε σε κοινωνικές ομάδες, οι οποίες δημιουργούνται λόγω της θέλησης κάποιων ατόμων να ικανοποιήσουν κοινωνικές ανάγκες εντός ενός ευρύτερου κοινωνικού συνόλου. Η λέξη «άτυπες» ουσιαστικά σημαίνει ότι οι ομάδες αυτές δεν έχουν νομική προσωπικότητα και ότι αποτελούνται από φυσικά πρόσωπα.

Στον παρόντα οδηγό θα ασχοληθούμε με το Νόμο που ενοποιεί, τροποποιεί και καταργεί την προηγούμενη νομοθεσία περί σωματείων, ιδρυμάτων και λεσχών. Ως πρώτο σημείο να αναφέρουμε ότι ο Νόμος **καταργεί τις λέσχες** ως νομοθετική μορφή (ο Περί Λεσχών Νόμος 54/1972 καταργήθηκε). Όσες λέσχες θέλουν να συνεχίσουν να λειτουργούν ως ΜΚΟ πρέπει να εγγραφούν εκ νέου ως μία από τις προαναφερθείσες πέντε (5) διαφορετικές νομικές οντότητες που ισχύουν στην Κύπρο.

Ο Νόμος εισάγει για πρώτη φορά **δύο (2) νέες νομικές οντότητες**: α) τις ομοσπονδίες ή/και ενώσεις οργανώσεων και β) τις οργανώσεις του εξωτερικού που μπορούν να εγγραφούν και να δραστηριοποιούνται στην Κύπρο.

Ο Οδηγός αναφέρει με απλά λόγια τις κύριες αλλαγές που επιφέρει ο νέος Νόμος (Μέρος Α), παρουσιάζει βήμα προς βήμα τι πρέπει να κάνει ένα σωματείο ή ένα ίδρυμα για να εναρμονιστεί με το νέο Νόμο και ποιες είναι οι υποχρεώσεις τους από τώρα και στο εξής έναντι στον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων, καθώς και πώς μπορούν να εγγραφούν οι ομοσπονδίες ή/και ενώσεις και οι οργανώσεις που είναι εγγεγραμμένες στο εξωτερικό στην Κύπρο (Μέρος Β). Στο Μέρος Β γίνεται επίσης, αναφορά και σε κάποιες χρήσιμες πρόνοιες που μπορούν να συμπεριληφθούν στα Καταστατικά των οργανώσεων και τι πρέπει να κάνουν οι καταργηθείσες λέσχες. Τέλος, στον Οδηγό μπορείτε να βρείτε εισηγήσεις για χρήσιμες πρόνοιες που μπορούν να μπουν στο Καταστατικό (Μέρος Γ), ένα δείγμα ελάχιστου περιεχομένου Καταστατικού (Μέρος Δ), ποιες είναι ετήσιες υποχρεώσεις μίας οργάνωσης προς τον Έφορο (Μέρος Ε) και το Νόμο όμως ψηφίστηκε από τη Βουλή τον Ιούνιο του 2017 (Μέρος ΣΤ).

Ευελπιστούμε ότι ο Οδηγός αυτός θα βοηθήσει όλες τις οργανώσεις. Σας ευχόμαστε καλό διάβασμα και καλή δουλειά.

Μέρος Α'

1. Τι αλλάζει

Βασικές αλλαγές και νέες ρυθμίσεις

1.1 Χρήσιμοι ορισμοί

Τι είναι σωματείο;

Σύμφωνα με το νέο Νόμο, «*σωματείο* σημαίνει οργανωμένη ένωση αποτελούμενη από τουλάχιστον είκοσι άτομα (20), με σκοπό την επίτευξη μη κερδοσκοπικού σκοπού και δεν περιλαμβάνει πολιτικά κόμματα ή συνδικαλιστικές οργανώσεις».

Τι ορίζεται ως 'μη κερδοσκοπικό';

Για πρώτη φορά υπάρχει αναφορά σε Νόμο για την έννοια της μη κερδοσκοπικής οργάνωσης, όπου, «*Μη κερδοσκοπικό* σε σχέση με σωματείο ή ίδρυμα, σημαίνει σωματείο ή ίδρυμα το οποίο δεν διανέμει οποιαδήποτε κέρδη, τα οποία δυνατόν να προκύψουν από τις δραστηριότητες του, στα μέλη, τους ιδρυτές, την διοίκηση, ή αξιωματούχους του, αλλά τα επενδύει ή χρησιμοποιεί για την συνέχιση και επίτευξη των σκοπών του».

Αυτό σημαίνει ότι δεν απαγορεύεται

στις οργανώσεις να έχουν πλεόνασμα αλλά, αυτό, θα πρέπει να επενδύεται άμεσα στους σκοπούς τους και δεν μπορεί να διανεμηθεί.

Τι είναι Ίδρυμα;

Σύμφωνα με το νέο Νόμο, «*Ίδρυμα* σημαίνει το σύνολο της περιουσίας που προορίζεται για την εξυπηρέτηση ορισμένου μη κερδοσκοπικού σκοπού και για τη σύστασή του η αφιερούμενη περιουσία δεν δύναται να είναι αξίας μικρότερης των χιλίων ευρώ (€1.000)». Αναφέρονται επίσης οι σκοποί για τους οποίους είναι δυνατό να συσταθεί ένα ίδρυμα και την επίτευξη των οποίων θα έχει ως βασικό στόχο του (άρθρο 26(3)).

1.2 Κατάργηση άλλων νόμων και περιθώριο συμμόρφωσης

Με την έναρξη της ισχύος του νέου Νόμου στις 14 Ιουλίου 2017, οι περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμος του 1972 έως 1997 και περί Εγγραφής Λεσχών Νόμος (Κεφάλαιο 112), καταργούνται (άρθρο 54(1)).

Οι άδειες ήδη εγκεκριμένων Σωματείων και Ιδρυμάτων συνεχίζουν να

Ο περί εγγραφής Λεσχών Νόμος καταργείται (άρθρο 54 (1)) από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νέου Νόμου (14/7/2017) και οι άδειες λεσχών που βρίσκονται σε ισχύ εκπνέουν με τη λήξη τους

ισχύουν. Σωματεία και Ιδρύματα πρέπει να βεβαιωθούν ότι το Καταστατικό τους πληροί τις προϋποθέσεις του νέου Νόμου (αν όχι πρέπει να προχωρήσουν στις αναγκαίες αναπροσαρμογές και τροποποιήσεις) και να ενημερώσουν τον Έφορο για αυτό (Άρθρο 55(3)) **μέσα σε ένα (1) χρόνο από τη θέση σε ισχύ του Νόμου.**

Συγκεκριμένα για τις λέσχες

Ο περί εγγραφής Λεσχών Νόμος καταργείται (άρθρο 54 (1)) από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νέου Νόμου και οι άδειες λεσχών που βρίσκονται σε ισχύ **εκπνέουν** με τη λήξη τους. Όλες οι οργανώσεις που είναι εγγεγραμμένες ως λέσχες έχουν χρονικό διάστημα ενός (1) έτους για να προβούν στις αναγκαίες διοικητικές διαδικασίες, έτσι ώστε να αποφασίσουν για το νέο νομοθετικό καθεστώς που επιθυμούν να έχει η οργάνωση τους (σωματείο, ίδρυμα, μη κερδοσκοπική εταιρεία ή άλλο), και να προβούν σε όλες τις απαραίτητες καταστατικές αλλαγές και κοινοποίηση αυτών στον Έφορο.

1.3 Σύσταση θυγατρικών οντοτήτων ή παραρτημάτων

Ο νέος Νόμος προνοεί για τη δυνατότητα σύστασης θυγατρικών τοπικών παραρτημάτων σωματείων ή ιδρυμάτων, νοουμένου ότι υπάρχει σχετική πρόνοια στο καταστατικό της μητρικής οργάνωσης που περιγράφει τον τρόπο λειτουργίας των παραρτημάτων. Στο Καταστατικό της μητρικής οργάνωσης θα πρέπει να αναφέρεται ότι τα θυγατρι-

κά παραρτήματα **δεν** έχουν δική τους νομική προσωπικότητα και ακολουθούν το καταστατικό και την πολιτική που χαράσσεται και αποφασίζεται από τη μητρική οργάνωση (άρθρο 45).

1.4 Εγγραφή ομοσπονδιών ή και ενώσεων οργανώσεων

Αναγνωρίζοντας την ανάγκη απόκτησης νομικής οντότητας των ομοσπονδιών και των ενώσεων οργανώσεων, ο νέος Νόμος δίνει τη δυνατότητα εγγραφής ομοσπονδιών ή/και ενώσεων και περιγράφει τους όρους και προϋποθέσεις εγγραφής (άρθρο 44).

1.5 Έφορος Σωματείων και Ιδρυμάτων και Γενικός Έφορος

Μία γενική νέα ρύθμιση, που επηρεάζει όλες τις οργανώσεις είναι ότι πλέον ο Έφορος δεν είναι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών. **Έφορος είναι ο Έπαρχος της οικείας Επαρχίας**, (στο εξής αναφερόμενος ως «ο Έφορος»), ο οποίος είναι υπεύθυνος για την εγγραφή και λειτουργία σωματείων, ιδρυμάτων, ομοσπονδιών ή/και ενώσεων και παραρτημάτων, που έχουν την έδρα τους στην Επαρχία του. Δημιουργείται επίσης, ο θεσμός του **Γενικού Εφόρου**, ο οποίος είναι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών.

Επίσης, εισάγεται ο θεσμός της ιεραρχικής προσφυγής εναντίον απόφασης του Εφόρου ή του Γενικού Εφόρου (αναλυτικά η περιγραφή στο άρθρο 47 του Νόμου).

1.6 Χρονικά όρια για την εξέταση αιτήσεων, δικαίωμα προσφυγής και σύσταση Μητρώου

Μία άλλη εξέλιξη είναι η αναφορά ότι ο Έφορος **μέσα σε τρεις (3) μήνες** από την κατάθεση των σχετικών εγγράφων αναμένεται να εξετάσει και εγκρίνει το αίτημα για εγγραφή νέου σωματίου, ιδρύματος ή/και ομοσπονδίας (άρθρα 7(4), 26(4)). Σε περίπτωση που ο Έφορος απορρίψει το αίτημα θα πρέπει να δικαιολογήσει την απόφασή του και να ενημερώσει τους αιτητές σχετικά με τα έννομα μέσα προστασίας στα οποία μπορούν να προσφύγουν (άρθρο 6 για απόρριψη και άρθρο 7(7) για δικαιολόγηση απόρριψης), δηλαδή το δικαίωμα ιεραρχικής προσφυγής στον Γενικό Έφορο και το δικαίωμα προσφυγής στο Διοικητικό Δικαστήριο.

Επιπλέον, η νέα νομοθεσία προνοεί ότι η διάλυση και/ή η διαγραφή Σωματίου ή Ιδρύματος θα καταγράφεται στο αντίστοιχο **Μητρώο** που τηρεί ο Έφορος (άρθρα 7(1) και 26(1)).

1.7 Πρόνοιες για χρηστή διοίκηση και διαφάνεια σε σχέση με τα Διοικητικά Συμβούλια (απαγόρευση υπαλληλικής σχέσης, ποινικά αδικήματα και σύγκρουση συμφερόντων)

Ο Νόμος περιλαμβάνει διάφορες πρόνοιες που σκοπό έχουν τη διαφάνεια

και τη χρηστή διοίκηση των οργανώσεων. Οι πρόνοιες που αναφέρονται εδώ ισχύουν για τη λειτουργία όλων των οργανώσεων (σωματείων, ιδρυμάτων και ομοσπονδιών ή/και ενώσεων). Σημειώνεται πως οι πρόνοιες που αφορούν τα σωματεία ισχύουν αντίστοιχα και για τις ομοσπονδίες ή/και ενώσεις.

Αρχικά είναι ξεκάθαρο από τον Νόμο ότι, τα μέλη Διοικητικών Συμβουλίων δεν μπορούν να έχουν μόνιμη υπαλληλική σχέση με την οργάνωση. Συγκεκριμένα, στα άρθρα 8(ε) και 26(2) προνοείται ότι δεν καταβάλλεται καμία αμοιβή, οποιουδήποτε είδους, για παρεχόμενες υπηρεσίες, στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σωματίου/ ιδρύματος αλλά, θα μπορούν, **εάν αυτό προνοείται από το Καταστατικό τους**, να ζητούν λογικά έξοδα τα οποία έχουν επωμισθεί, καθώς επίσης και να ανακτήσουν ή διεκδικήσουν αμοιβή για ερευνητικά ή χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα. Άρα, είτε ένα πρόσωπο θα έχει την ιδιότητα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της οργάνωσης, είτε θα έχει υπαλληλική σχέση με την οργάνωση.

Ο Νόμος περιέχει επίσης διατάξεις με τις οποίες προνοείται η αντικατάσταση μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου σωματίου/ ιδρύματος σε ορισμένες περιπτώσεις. Πιο συγκεκριμένα, τα Άρθρα 16(2) και 32(2) προνοούν την **αντικατάσταση** μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου εάν αυτό καταδικαστεί για ποινικό αδίκημα το οποίο ενέχει έλλειψη τιμιότητας ή ηθική αισχρότητα. Εάν η ίδια η οργάνωση δεν προχωρήσει από μόνη της στην αντικατάσταση του

Μέσα σε 7 μήνες από τη λήξη του οικονομικού έτους όλες οι οργανώσεις πρέπει να αποστέλνουν τους λογαριασμούς τους στον Έφορο

εν λόγω προσώπου, τότε μπορεί να το πράξει ο Έφορος αυτεπάγγελα ή κατόπιν καταγγελίας.

Επιπρόσθετα, ακόμα μία σημαντική διάταξη ως προς τη διαφανή λειτουργία των Διοικητικών Συμβουλίων σωματείων/ ιδρυμάτων, είναι η **εξαίρεση** μέλους της διοίκησης από διαδικασίες σε περιπτώσεις ύπαρξης κωλύματος (σύγκρουση συμφερόντων). Συγκεκριμένες αναφορές βρίσκονται στα άρθρα 17(1), 21(3) και 33(1).

Συγκεκριμένα η αναφορά στο άρθρο 17(1) έχει ως εξής: «Μέλος της διοίκησης δεν δικαιούται να συμμετέχει ούτε στη συζήτηση ούτε στην ψηφοφορία αν η απόφαση που θα ληφθεί αφορά διενέργεια δικαιοπραξίας ή την έγερση ή την απόσυρση δίκης μεταξύ του σωματείου και του μέλους αυτού ή του συζύγου του μέλους αυτού ή συγγενή αυτού εξ' αίματος ή εξ αγχιστείας

μέχρι και τρίτου βαθμού ή αφορά διενέργεια δικαιοπραξίας μεταξύ του σωματείου και εταιρείας, προσωπικής ή κεφαλαιουχικής, στην οποία ή στη διοίκηση της οποίας το μέλος αυτό ή η σύζυγός του ή συγγενής αυτού εξ' αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τρίτου βαθμού συμμετέχει.»

Σημειώνουμε ότι, εάν ληφθεί απόφαση παραβιάζοντας την πρόνοια αυτή, τότε η εν λόγω απόφαση είναι ακυρώσιμη.

1.8 Υποχρέωση για ετήσια τακτική ενημέρωση του Εφόρου

Διοικητικά θέματα

Από τώρα και στο εξής τα **σωματεία, οι ομοσπονδίες ή/και οι ενώσεις** (όχι τα ιδρύματα) πρέπει να ενημερώνουν κάθε χρόνο τον Έφορο επί ζητημάτων διοίκησης και κατά συνέπεια πρέπει να τηρούν αρχεία και πρακτικά.

Σύμφωνα με το άρθρο 10 έχουν την υποχρέωση να κοινοποιούν στον Έφορο, εντός των πρώτων τριών μηνών του έτους, για τυχόν αλλαγές στην ταχυδρομική διεύθυνση, για τα μέλη της διοίκησης του και για τη διενέργεια Γενικών Συνελεύσεων.

Μία πολύ σημαντική διάταξη προστίθεται για πρώτη φορά στο Νόμο, στο άρθρο 10(3), όπου προβλέπεται ότι, η μη συμμόρφωση με την πιο πάνω υποχρέωση για κοινοποίηση στον Έφορο των ανωτέρω θεμάτων, δίδει την εξουσία σε αυτόν να αρχίσει διαδικασία διάλυσης της οργάνωσης, τηρώντας πάντα τις διατάξεις του Νόμου.

Οικονομικά θέματα

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου **σωματείου, ιδρύματος, ομοσπονδίας ή/και ένωσης** έχουν υποχρέωση να τηρούν λογιστικά βιβλία (άρθρο 49) με ακρίβεια και λεπτομέρεια στα οποία να καταχωρούνται όλες οι πράξεις, όλων των δοσοληψιών, και να καταρτίζουν για κάθε οικονομικό έτος:

- Λογαριασμό ακαθάριστου εισοδήματος
- Λογαριασμό πιστωτικού υπολοίπου και λογαριασμό όλων των ποσών που έχουν εισπραχθεί κατά τη διάρκεια του έτους
- Λογαριασμό όλων των χρηματικών ποσών που οφείλονται και λογαριασμό όλων των πληρωμών που έχουν γίνει κατά τη διάρκεια του έτους

Με τη λήξη του οικονομικού έτους και μέσα σε επτά (7) μήνες τα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου της οργάνωσης έχουν υποχρέωση να στείλουν στον Έφορο τους πιο πάνω αναφερόμενους λογαριασμούς (άρθρο 49(3)). Για οργανώσεις οι οποίες έχουν **ετήσια έσοδα άνω των 40.000 ευρώ**, τότε είναι αναγκαία και η ετοιμασία έκθεσης από ανεξάρτητο εγκεκριμένο ελεγκτή (άρθρο 49(2&3)) και η κατάθεση αυτής στον Έφορο.

Επιπρόσθετα, ο νομοθέτης εισάγει μία νέα διάταξη με την οποία δίδει δικαίωμα στον Έφορο ή σε οποιοδήποτε πρόσωπο μπορεί να θεμελιώσει έννομο συμφέρον, να αιτηθεί στο Δικαστήριο, να εκδώσει διάταγμα για έλεγχο των λογαριασμών είτε από το Γενικό Ελεγκτή είτε από άλλο πρόσωπο, το οποίο θα ορίσει το Δικαστήριο. Για να αποφευχθούν κακόβουλες καταγγελίες και υπέρμετρη άσκηση του δικαιώματος αυτού, σημειώνεται στο Νόμο ότι, εάν φανεί από τον

έλεγχο ότι αυτός ήταν αδικαιολόγητος, τότε τα έξοδα θα καταβάλλονται από το κράτος, αλλιώς τα έξοδα καταβάλλονται από την οργάνωση (άρθρο 50).

1.9 Αμεταβίβαστο Ιδιότητας Μέλους Σωματείου

Ακόμα μία σημαντική αλλαγή που επιφέρει ο νέος Νόμος είναι η κατάργηση της δυνατότητας των μελών ενός Σωματείου να συμμετέχουν στα διάφορα όργανα αυτού (Γενική Συνέλευση, Διοικητικό Συμβούλιο, κ.α.) μέσω εκπροσώπου (άρθρο 15).

Ως εκ τούτου, Σωματεία τα οποία έχουν πρόνοια στο Καταστατικό τους με την οποία επιτρέπεται η συμμετοχή μελών, μέσω εκπροσώπου, στις διαδικασίες εκλογής ή ψήφισης σε Γενικές Συνελεύσεις ή στο Διοικητικό Συμβούλιο, οφείλουν να προβούν σε τροποποίηση και κατάργηση αυτής.

1.10 Γενικά ζητήματα

Οι ποικίλες διατάξεις του Νόμου (δηλαδή τα άρθρα 46-56), ισχύουν τόσο για τα σωματεία, όσο και για τα ιδρύματα αλλά και για τις ενώσεις και/ή ομοσπονδίες. Η παράλειψη υποβολής ενημέρωσης για διοικητικά και για οικονομικά ζητήματα στον Έφορο από το Διοικητικό Συμβούλιο, όπου αυτό ρητά απαιτείται από το Νόμο, μπορεί να οδηγήσει σε **διαγραφή** της οργάνωσης από τα μητρώα, και συνιστά παράβαση καθήκοντος που τιμωρείται με χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα 100 ευρώ (άρθρο 48(1)).

Μέρος Β'

2. Βήμα – Βήμα

Τι πρέπει να κάνει μια Οργάνωση

2.1 Υφιστάμενες Οργανώσεις

2.1.1 Τι πρέπει να κάνει ένα υφιστάμενο Σωματείο;

• Να τηρεί Μητρώο μελών, στο οποίο να φαίνονται:

- α) τα ονόματα των μελών
- β) η ημερομηνία της αίτησης τους για να γίνουν μέλη
- γ) η ημερομηνία που εγκρίθηκε η αίτηση (αν αυτό απαιτείται από το καταστατικό)
- δ) η τήρηση των οικονομικών υποχρεώσεων των μελών
- ε) η ημερομηνία που διεγράφησαν από μέλη (άρθρα 7(6) και 10)

Σημειώνουμε ότι οι διαδικασίες για διαγραφή μελών είναι σημαντικό να τηρούνται αφού επηρεάζουν τις απαραίτητες απαρτίες στις Γενικές ή/και Καταστατικές Συνελεύσεις.

- Να συγκαλεί Γενική Συνέλευση **τουλάχιστον** μία φορά τον χρόνο (άρθρο 8(στ))
- Να τηρεί λογιστικά βιβλία με ακρίβεια και λεπτομέρεια στα οποία να καταχωρούνται όλες οι πράξεις όλων των δοσοληψιών, και να καταρτίζει στο τέλος κάθε οικονομικού έτους:
  - α) Λογαριασμό ακαθάριστου εισοδήματος
  - β) Λογαριασμό πιστωτικού υπο-

λοίπου και λογαριασμό όλων των ποσών που έχουν εισπραχθεί κατά τη διάρκεια του έτους

γ) Λογαριασμό όλων των χρηματικών ποσών που οφείλονται και λογαριασμό όλων των πληρωμών που έχουν γίνει κατά τη διάρκεια του έτους

• Να υποβάλλουν κάθε χρόνο τα πιο κάτω στον Έφορο:

A. Εντός του πρώτου τριμήνου κάθε χρόνου ενημέρωση για (πρόνοιες άρθρου 10):

- i. τυχόν αλλαγές στην ταχυδρομική διεύθυνση
- ii. τα εν ενεργεία μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με τα αντίστοιχα αξιώματά τους και τα στοιχεία επικοινωνίας τους, σε περίπτωση αλλαγής αυτών
- iii. τον ακριβή αριθμό μελών και για τυχόν εγγραφές / διαγραφές / αποχωρήσεις μελών (μόνο τον αριθμό)
- iv. τη σύγκληση της ετήσιας Γενικής Συνέλευσης, ενημερώνοντας για το χρόνο διεξαγωγής της καθώς και για τη διαδικασία που ακολουθήθηκε και τον αριθμό των παρόντων μελών, σε σχέση με τον αριθμό του συνόλου των μελών με δικαίωμα ψήφου (ύπαρξη απαρτίας).

B. Εντός επτά (7) μηνών από τη λήξη του οικονομικού του έτους:

- i. Τους λογαριασμούς του όπως αναφέρεται πιο πάνω
- ii. Εάν έχει έσοδα άνω των 40.000 ευρώ, έκθεση από ανεξάρτητο εγκεκριμένο ελεγκτή

Μη τήρηση των προνοιών του Άρθρου 10 για δύο (2) συνεχή έτη, δίνει την εξουσία στον Έφορο να αρχίσει διαδικασία διάλυσης του Σωματείου, τηρώντας πάντα τις διατάξεις του Νόμου. Επίσης, στη βάση και του άρθρου 48 του Νόμου, ο Έφορος δύναται να επιβάλει διοικητικό πρόστιμο για εκπρόθεσμη υποβολή ή παράληψη υποβολής των πιο πάνω πληροφοριών, ύψους 100 ευρώ.

Έλεγχος Καταστατικού Σωματείου και Καταστατική Γενική Συνέλευση

Ένα υφιστάμενο Σωματείο οφείλει να ελέγξει ότι το Καταστατικό του περιλαμβάνει όλες τις υποχρεωτικές προνοιες όπως αυτές αναλύονται στον νέο Νόμο. Αν όχι, θα πρέπει να κάνει Καταστατική Γενική Συνέλευση εντός ενός έτους από την δημοσίευση του Νόμου για συμμόρφωση².

Σε περίπτωση **Καταστατικής Γενικής Συνέλευσης** και τροποποίησης του Καταστατικού του σωματείου, οι οποιοσδήποτε αλλαγές πρέπει, μέσα σε **τριάντα (30) ημέρες** από τη διεξαγωγή της Καταστατικής Γενικής Συνέλευσης, να κοινοποιούνται στον Έφορο. Στην συνοδευτική επιστολή αποστέλλονται στον Έφορο:

- α) τα πρακτικά της Καταστατικής Γενικής Συνέλευσης, στα οποία φαίνεται ο αριθμός των παρόντων μελών (έναντι του συνολικού αριθμού των μελών με δικαίωμα ψήφου)
- β) η διαδικασία που ακολουθήθηκε
- γ) οι Καταστατικές αλλαγές που ψηφίστηκαν
- δ) το νέο Καταστατικό, με εμφανείς τις αλλαγές που έχουν γίνει σε αυτό και έχουν εγκριθεί από την Καταστατική Γενική Συνέλευση

Σημειώστε ότι, μόνο μετά την απάντηση του Εφόρου μπορούν οι καταστατικές αλλαγές να τεθούν σε ισχύ (άρθρο 9). Ο Έφορος ουσιαστικά ελέγχει ότι οι αλλαγές που έγιναν δεν έρχονται σε αντίθεση με το Νόμο.

2.1.2 Τί πρέπει να κάνει ένα υφιστάμενο Ίδρυμα;

- Το Διοικητικό Συμβούλιο να διενεργεί τον ελάχιστο αριθμό ετήσιων συνεδριάσεων, σύμφωνα με το Καταστατικό του
- Να τηρεί λογιστικά βιβλία με ακρίβεια και λεπτομέρεια στα οποία να καταχωρούνται όλες οι πράξεις όλων των δοσοληψιών, και να καταρτίζει στο τέλος κάθε οικονομικού έτους:
  - α) Λογαριασμό ακαθάριστου εισοδήματος
  - β) Λογαριασμό πιστωτικού υπολοίπου και λογαριασμό όλων των ποσών που έχουν εισπραχθεί κατά τη διάρκεια του έτους
  - γ) Λογαριασμό όλων των χρημα-

² Ο νέος Νόμος δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 14 Ιουλίου 2017.

τικών ποσών που οφείλονται και λογαριασμό όλων των πληρωμών που έχουν γίνει κατά τη διάρκεια του έτους

• Τα ιδρύματα πρέπει επίσης να υποβάλλουν **κάθε χρόνο** τα πιο κάτω στον Έφορο:

A. Ενημέρωση για την πραγματοποίηση συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με το Καταστατικό τους

B. Εντός **εφτά (7) μηνών** με τη λήξη του οικονομικού έτους:

i. Τους λογαριασμούς τους όπως αναφέρεται πιο πάνω

ii. Εάν έχουν έσοδα άνω των 40.000 ευρώ έκθεση από ανεξάρτητο εγκεκριμένο ελεγκτή

Εάν δεν υποβληθούν οι λογαριασμοί για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τα δύο (2) έτη τότε, με απόφαση Δικαστηρίου λόγω αδράνειας, το ίδρυμα μπορεί να διαλυθεί (άρθρο 41).

Έλεγχος Ιδρυτικού εγγράφου και Καταστατικού Ιδρύματος

Ένα υφιστάμενο ίδρυμα οφείλει να ελέγξει ότι το ιδρυτικό και καταστατικό του έγγραφο περιλαμβάνει όλες τις υποχρεωτικές πρόνοιες βάσει του νέου Νόμου. Αν όχι, θα πρέπει, εντός ενός έτους από τη δημοσίευση του Νόμου³ να ακολουθηθούν οι πρόνοιες του Καταστατικού για τροποποίηση του ιδρυτικού και καταστατικού εγγράφου και ακολούθως, να τα καταθέσουν στο Δικαστήριο για έγκριση και μετά στον Έφορο.

2.2 Σύσταση ή ίδρυση νέων οργανώσεων

2.2.1 Τί πρέπει να κάνετε για να εγγράψετε ένα νέο σωματείο;

- Προμηθευτείτε τις απαραίτητες αιτήσεις/έντυπα που προβλέπονται από τους ισχύοντες Κανονισμούς του Υπουργείου Εσωτερικών, την οικεία Επαρχιακή Διοίκηση ή την ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών⁴
- Εξασφαλίστε τα ονόματα και τις υπογραφές τουλάχιστον **είκοσι (20)** ιδρυτικών μελών
- Ορίστε/ψηφίστε το Διοικητικό Συμβούλιο, μεταξύ των ιδρυτικών μελών (ο ελάχιστος αριθμός μελών Διοικητικού Συμβουλίου είναι **πέντε (5)**)
- Συντάξτε το Καταστατικό το οποίο πρέπει να περιλαμβάνει στο ελάχιστο όσα αναφέρονται στο Νόμο, δηλαδή:
  - i. Σκοπό, επωνυμία και έδρα
  - ii. Διεύθυνση αλληλογραφίας/ επικοινωνίας
  - iii. Όρους εισδοχής, αποχώρησης και αποβολής μελών
  - iv. Δικαιώματα και υποχρεώσεις μελών
  - v. Πόρους
  - vi. Τρόπο/ φορέα δικαστικής και εξώδικης αντιπροσώπευσης
  - vii. Τα όργανα της διοίκησης, τη διαδικασία εκλογής των αιρετών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (όπου αυτό προβλέπεται από το Καταστατικό), τη διάρκεια της

3. Ο νέος Νόμος δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 14 Ιουλίου 2017.

4. Μέχρι την έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο των νέων Κανονισμών, ισχύουν τα έντυπα του προηγούμενου νόμου.

θητείας τους και τους όρους καταρτισμού και λειτουργίας του, καθώς και τη συχνότητα σύγκλησης και παύσης των οργάνων της διοίκησης

viii. Πρόνοια ότι καμία αμοιβή, οποιουδήποτε είδους, δεν θα καταβάλλεται για παρεχόμενες υπηρεσίες, σε οποιοδήποτε ιδρυτικό μέλος ή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου

ix. Όρους που θα συγκαλείται, συνεδριάζει και αποφασίζει η συνέλευση των μελών, με υποχρέωση σύγκλησης τουλάχιστον μίας Γενικής Συνέλευσης ανά έτος

x. Όρους τροποποίησης του Καταστατικού

xi. Τρόπους ελέγχου των λογαριασμών

xii. Τους όρους διάλυσης και τύχης των περουσιακών του στοιχείων, (άρθρα 22, 24)

xiii. Έμβλημα (εάν υπάρχει).

- Διενεργείτε ιδρυτική Καταστατική Γενική Συνέλευση για έγκριση του Καταστατικού και εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Περισσότερες πληροφορίες, επιπρόσθετα στοιχεία και πρόνοιες αναφορικά με το Καταστατικό μπορείτε να βρείτε στο Μέρος Γ.

Ποια έγγραφα πρέπει να καταθέσετε στον Έφορο (Σωματεία)

(α) Συμπληρώνετε και υποβάλετε τη σχετική αίτηση στον Έφορο για εγγραφή στο Μητρώο, υπογεγραμμέ-

νη από τους ιδρυτές/ διοίκηση

(β) Καταθέτετε τη συστατική/ιδρυτική πράξη, υπογραμμένη από τουλάχιστον είκοσι (20) άτομα

(γ) Καταθέτετε τα ονόματα και τις διευθύνσεις των μελών της Διοίκησης και τα στοιχεία επικοινωνίας τους

(δ) Καταθέτετε το Καταστατικό με υπογραφές των ιδρυτικών μελών

(ε) Περιλαμβάνετε το έμβλημα (εάν υπάρχει)

(στ) Καταθέτετε περιγραφή της κινητής/ακίνητης ιδιοκτησίας (εάν υπάρχει)

(ζ) Δηλώνετε ταχυδρομική διεύθυνση

(η) Καταβάλετε το καθορισμένο τέλος

Όταν εγκριθεί η αίτηση, το όνομα του Σωματείου δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και καταχωρείται παράλληλα στο Μητρώο Σωματείων που τηρεί ο Έφορος. Το Σωματείο λαμβάνει πιστοποιητικό εγγραφής από τον Έφορο.

2.2.2 Τι πρέπει να κάνετε για να εγγράψετε ένα νέο ίδρυμα;

Βασικό στοιχείο για τη σύσταση Ιδρύματος αποτελεί η ιδρυτική πράξη από τον/την/τους ιδρυτή/τές. Η ιδρυτική πράξη γίνεται είτε εν ζωή του/της/των ιδιοκτήτη/τριας/τών της περιουσίας με νομική πράξη δωρεάς, είτε μέσα από νομικό έγγραφο μελλοντικής πρόθεσης του/της/των, όπως για παράδειγμα μέσω διαθήκης. Μέσα από την ιδρυτική πράξη ο/η/οι ιδρυτής/ιδρύτρια/ιδρυτές μεταφέρει τα προσφερόμενα συγκεκριμένα κεφάλαια

ή περιουσιακά στοιχεία ή συγκεκριμένη ακίνητη ιδιοκτησία στο ίδρυμα ώστε αυτό να μπορεί να λειτουργήσει και να υλοποιήσει τους σκοπούς του

- Προμηθευτείτε τις απαραίτητες αιτήσεις/έντυπα που προβλέπονται από τους ισχύοντες Κανονισμούς του Υπουργείου Εσωτερικών, από την οικεία Επαρχιακή Διοίκηση ή την ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών⁵

- Ετοιμάστε και υπογράψτε όλα τα σχετικά έγγραφα

- Ετοιμάστε την **Ιδρυτική Πράξη**, στην οποία πρέπει, κατ' ελάχιστο, να περιλαμβάνονται και/ή να προσδιορίζονται τα πιο κάτω στοιχεία (άρθρο 26(2)):

- i. Σκοπός, επωνυμία και έδρα

- ii. Η διεύθυνση αλληλογραφίας/ επικοινωνίας

- iii. Το έμβλημα (εάν υπάρχει)

- iv. Η αφιερούμενη περιουσία, η οποία πρέπει να είναι τουλάχιστον χίλια ευρώ (€1000)

- v. Τα ονόματα, οι διευθύνσεις των μελών της διοίκησης και τα στοιχεία επικοινωνίας τους (τουλάχιστον τρία (3) άτομα)

- vi. Ο τρόπος διαδοχής των μελών της διοίκησης

- vii. Το Καταστατικό

- Ετοιμάστε το **Καταστατικό** το οποίο πρέπει να περιλαμβάνει στο κατ' ελάχιστο όσα αναφέρονται στο άρθρο 26(2) του Νόμου, δηλαδή:

- i. Τον τρόπο λειτουργίας του ιδρύματος, όπως ο ελάχιστος αριθμός μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

ου, πώς διορίζεται ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, τα καθήκοντα των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, τις αναγκαίες απαρτίες του Διοικητικού Συμβουλίου κατά τις τακτικές συνεδρίες και/ ή για τροποποίηση του ιδρυτικού ή καταστατικού εγγράφου και ο ελάχιστος ετήσιος αριθμός συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου

- ii. Τα ονόματα και τις διευθύνσεις των μελών της διοίκησης (τουλάχιστον **τρία (3)** άτομα)

- iii. Τον τρόπο διαδοχής των μελών της διοίκησης

- iv. Πρόνοια ότι καμία αμοιβή, οποιουδήποτε είδους, δεν θα καταβάλλεται για παρεχόμενες υπηρεσίες σε οποιοδήποτε ιδρυτικό μέλος ή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου

Ποια έγγραφα πρέπει να καταθέσετε στον Έφορο (Ιδρύματα)

- 1) Την αίτηση που προβλέπεται από το άρθρο 26(2)

- 2) Την Ιδρυτική Πράξη

- 3) Το υπογεγραμμένο με ημερομηνία Καταστατικό

Όταν εγκριθεί η αίτηση, το όνομα του Ιδρύματος δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και καταχωρείται παράλληλα στο Μητρώο Ιδρυμάτων που τηρεί ο Έφορος. Το ίδρυμα λαμβάνει πιστοποιητικό εγγραφής.

Περισσότερες πληροφορίες, επιπρόσθετα στοιχεία και πρόνοιες αναφορικά με το Καταστατικό μπορείτε να βρείτε στο Μέρος Γ.

5. Μέχρι την έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο των νέων Κανονισμών, ισχύουν τα έντυπα του προηγούμενου νόμου.

2.2.3 Τι πρέπει να κάνετε για να εγγράψετε Ομοσπονδία ή/και Ένωση

Ουσιαστικά για τις Ομοσπονδίες ή/και τις Ενώσεις Οργανώσεων, ισχύουν σε αντιδιαστολή αυτά που ισχύουν και για τη διαδικασία σύστασης και λειτουργίας των σωματείων.

Σημαντική διαφοροποίηση υπάρχει μόνο αναφορικά με τον αναγκαίο αριθμό μελών, όπου ο Νομοθέτης όρισε ότι «*Τρία (3) ή περισσότερα σωματεία, ιδρύματα, μη κερδοσκοπικές εταιρείες ή άλλες παρεμφερείς μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες, είτε ημεδαπές είτε αλλοδαπές, [...] δύνανται να συστήνουν ομοσπονδίες ή ενώσεις, [...]*» (άρθρο 44).

Επομένως:

- Προμηθεύστε τις απαραίτητες αιτήσεις/έντυπα που θα προβλέπονται στους νέους Κανονισμούς που θα εκδώσει το Υπουργείο Εσωτερικών (δεν υπάρχει τέτοια πρόνοια στους ισχύοντες Κανονισμούς), την οικεία Επαρχιακή Διοίκηση ή την ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών
- Εξασφαλίστε τα ονόματα και τις υπογραφές τουλάχιστον **τριών (3)** ιδρυτικών μελών
- Ορίστε/ψηφίστε Διοικητικό Συμβούλιο
- Συντάξτε το Καταστατικό το οποίο πρέπει να περιλαμβάνει στο ελάχιστο όσα αναφέρονται στο άρθρο 44(3) του Νόμου, δηλαδή:
  - i. Σκοπό, επωνυμία και έδρα
  - ii. Διεύθυνση αλληλογραφίας/ επικοινωνίας

iii. Όρους εισδοχής, αποχώρησης και αποβολής μελών

iv. Δικαιώματα και υποχρεώσεις μελών

v. Πόρους

vi. Τρόπο/ φορέα δικαστικής και εξώδικης αντιπροσώπευσης

vii. Τα όργανα της διοίκησης, τη διαδικασία εκλογής των αιρετών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τη διάρκεια της θητείας τους, τους όρους καταρτισμού και λειτουργίας του, καθώς και τη συχνότητα σύγκλησης και παύσης των οργάνων της διοίκησης

viii. Πρόνοια ότι καμία αμοιβή, οποιουδήποτε είδους, δεν θα καταβάλλεται για παρεχόμενες υπηρεσίες σε οποιοδήποτε ιδρυτικό μέλος ή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου

ix. Όρους σύμφωνα με τους οποίους θα συγκαλείται, συνεδριάζει και αποφασίζει η συνέλευση των μελών, με υποχρέωση σύγκλησης της τουλάχιστον μία φορά ανά έτος

x. Όρους τροποποίησης του Καταστατικού

xi. Τρόπους ελέγχου των λογαριασμών

xii. Όρους διάλυσης και της τύχης των περιουσιακών στοιχείων

xiii. Έμβλημα (εάν υπάρχει)

- Διενεργήστε ιδρυτική Καταστατική Γενική Συνέλευση για έγκριση

του Καταστατικού και εκλογή/ορισμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Περισσότερες πληροφορίες, επιπρόσθετα στοιχεία και πρόνοιες αναφορικά με το καταστατικό μπορείτε να βρείτε στο Μέρος Γ.

Έγγραφα που υποβάλλονται στον Έφορο (Ομοσπονδίες ή και Ενώσεις)

- (α) Συστατική πράξη υπογραμμένη από τρία (3) τουλάχιστον ιδρυτικά μέλη
- (β) Το Καταστατικό της προτεινόμενης ομοσπονδίας ή/και ένωσης υπογραμμένο και χρονολογημένο από τα ιδρυτικά μέλη
- (γ) Τα ονόματα και τις διευθύνσεις των μελών της Διοίκησης και τα στοιχεία επικοινωνίας τους
- (δ) Πιστοποιημένα αντίγραφα των Καταστατικών των μελών της ομοσπονδίας ή/και ένωσης
- (ε) Πιστοποιημένα αντίγραφα των πιστοποιητικών εγγραφής των μελών της ομοσπονδίας ή/και ένωσης
- (στ) Έμβλημα της ομοσπονδίας ή/και ένωσης (εάν υπάρχει)
- (ζ) Περιγραφή της κινητής και/ή ακίνητης ιδιοκτησίας, που κατέχεται ή ανήκει στην υπό σύσταση ομοσπονδία ή/και ένωση κατά τον χρόνο της υποβολής της αίτησης, ή που πρόκειται να μεταβιβαστεί σ' αυτή με τη σύστασή της, (εάν υπάρχει)
- (η) Απόδειξη της καταβολής καθορισμένου τέλους

Όταν εγκριθεί η αίτηση, το όνομα δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και καταχωρείται παράλληλα στο Μητρώο Ομοσπονδιών και Ενώσεων που τηρεί ο Έφορος. Η Ομοσπονδία ή/και η Ένωση λαμβάνει πιστοποιητικό εγγραφής από τον Έφορο.

Μετά την εγγραφή η Ομοσπονδία ή/και η Ένωση πρέπει να τηρεί ότι και ένα σωματείο, δηλαδή:

- Να τηρεί Μητρώο μελών, στο οποίο να φαίνονται:
  - α) τα ονόματα των μελών
  - β) η ημερομηνία της αίτησης τους για να γίνουν μέλη
  - γ) η ημερομηνία που εγκρίθηκε η αίτηση (εάν αυτό απαιτείται από το καταστατικό)
  - δ) η τήρηση των οικονομικών υποχρεώσεων των μελών
  - ε) η ημερομηνία που διεγράφησαν από μέλη (άρθρα 7(6) και 10)

Σημειώνουμε ότι οι διαδικασίες για διαγραφή μελών είναι σημαντικό να τηρούνται εφόσον επηρεάζουν τις απαραίτητες απαρτίες στις Γενικές ή/και Καταστατικές Συνελεύσεις.

- Να συγκαλεί Γενική Συνέλευση τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο (άρθρο 44(3)(η))
- Να τηρεί λογιστικά βιβλία με ακρίβεια και λεπτομέρεια στα οποία να καταχωρούνται όλες οι πράξεις όλων των δοσοληψιών και να καταρτίζει στο τέλος κάθε οικονομικού έτους:

- α) Λογαριασμό ακαθάριστου εισοδήματος
- β) Λογαριασμό πιστωτικού υπολοίπου και λογαριασμό όλων των ποσών που έχουν εισπραχθεί κατά τη διάρκεια του έτους
- γ) Λογαριασμό όλων των χρηματικών ποσών που οφείλονται και λογαριασμό όλων των πληρωμών που έχουν γίνει κατά τη διάρκεια του έτους

• Να υποβάλλουν κάθε χρόνο τα πιο κάτω στον Έφορο:

- A. Εντός του **πρώτου τριμήνου** κάθε χρόνου ενημέρωση για (πρόνοιες άρθρου 10):
  - i. τυχόν αλλαγές στην ταχυδρομική διεύθυνση της
  - ii. τα εν ενεργεία μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με τα αντίστοιχα αξιώματά τους και τα στοιχεία επικοινωνίας τους, σε περίπτωση αλλαγής αυτών
  - iii. τον ακριβή αριθμό μελών και για τυχόν εγγραφές / διαγραφές / αποχωρήσεις μελών (μόνο τον αριθμό)
  - vi. τη σύγκληση της ετήσιας Γενικής Συνέλευσης, ενημερώνοντας για το χρόνο διεξαγωγής της, καθώς και για τη διαδικασία που ακολουθήθηκε και τον αριθμό των παρόντων μελών, σε σχέση με τον αριθμό του συνόλου των μελών με δικαίωμα ψήφου (ύπαρξη απαρτίας)

B. Εντός **επτά (7) μηνών** από τη λήξη του οικονομικού του έτους:

- i. Τους λογαριασμούς τους όπως αναφέρεται πιο πάνω
- ii. Εάν έχει έσοδα άνω των 40.000 ευρώ, έκθεση από ανεξάρτητο εγκεκριμένο ελεγκτή

Μη τήρηση των προνοιών του Άρθρου 10 για δύο (2) συνεχή έτη, δίνει την εξουσία στον Έφορο να αρχίσει διαδικασία διάλυσης της ομοσπονδίας ή/και ένωσης, τηρώντας πάντα τις διατάξεις του Νόμου. Επίσης, στη βάση και του άρθρου 48 του Νόμου, ο Έφορος δύναται να επιβάλει διοικητικό πρόστιμο για εκπρόθεσμη υποβολή ή παράληψη υποβολής των πιο πάνω πληροφοριών, ύψους 100 ευρώ.

2.2.4. Τι πρέπει να κάνει μία οργάνωση που είναι εγγεγραμμένη στο εξωτερικό και θέλει να εγγραφεί και να δραστηριοποιηθεί στην Κύπρο

Ο Νόμος επιτρέπει την εγγραφή στην Κύπρο αλλοδαπών οργανώσεων που θέλουν να εγγραφούν και να δραστηριοποιούνται στην Κύπρο, αλλά σημειώνει ότι οι λεπτομέρειες της διαδικασίας αναγνώρισης θα προσδιοριστούν σε Κανονισμούς σε μεταγενέστερο στάδιο (άρθρο 46).

Μέχρι την εκτύπωση του παρόντος Οδηγού οι σχετικοί Κανονισμοί δεν είχαν ετοιμαστεί.

2.2.5 Πώς μπορείτε να συστήσετε θυγατρική οντότητα ή παράρτημα σωματείου

ή ιδρύματος που είναι εγγεγραμμένο στην Κύπρο

Η σύσταση και λειτουργία θυγατρικών οντοτήτων ή παραρτημάτων, εγγεγραμμένων σωματείων, ιδρυμάτων και ομοσπονδιών ή/και ενώσεων, είναι δυνατή, νοουμένου ότι περιέχεται σχετική πρόνοια στο Καταστατικό της μητρικής οργάνωσης, όπου να διευκρινίζεται ο τόπος και ο τρόπος λειτουργίας τους.

Οι θυγατρικές οντότητες ή παραρτήματα δεσμεύονται από το Καταστατικό της μητρικής οργάνωσης, το οποίο πρέπει να περιλαμβάνει πρόνοια ότι τα μέλη των θυγατρικών οντοτήτων ή παραρτημάτων συμμετέχουν στις οποιοδήποτε τύπου Συνελεύσεις του σωματείου ή συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του ιδρύματος επί ίσης βάσης, συμβάλλοντας στον καθορισμό των πολιτικών της μητρικής οργάνωσης. Υπογραμμίζουμε ότι οι θυγατρικές οντότητες/ παραρτήματα ΔΕΝ έχουν δική τους νομική προσωπικότητα.

Οι λογαριασμοί/ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που υποβάλλονται από τις μητρικές οργανώσεις σύμφωνα με το άρθρο 49 του Νόμου, πρέπει να συμπεριλαμβάνουν και τις δραστηριότητες των ενδεχόμενων θυγατρικών οντοτήτων / παραρτημάτων.

2.3 Τι πρέπει να κάνετε εάν έχετε Λέσχη

Αρκετές οργανώσεις στην Κύπρο είναι εγγεγραμμένες με βάση τον περί Λεσχών Νόμο Κεφ. 112. Ο Νόμος αυτός υπήρχε από την εποχή της Αγγλοκρα-

τίας, και ήταν τουλάχιστον αναχρονιστικός. Η «λέσχη» ήταν μία από τις νομικές οντότητες με την οποία μπορούσαν να εγγραφούν και να δραστηριοποιούνται ομάδες πολιτών με κοινά ενδιαφέροντα.

Με τον νέο Νόμο, ο περί Λεσχών Νόμος **καταργείται**. Αυτό δημιουργεί ένα κενό ως προς την νομική κάλυψη των ήδη συσταθέντων λεσχών, αφού ο Νόμος που καταργήθηκε προνοούσε ότι μία λέσχη όφειλε κάθε χρόνο να ανανεώνει την άδεια λειτουργίας της.

Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι οι Λέσχες, εάν και εφόσον επιθυμούν να συνεχίσουν να έχουν νομική προσωπικότητα, **πρέπει** να αλλάξουν νομική οντότητα μέχρι τις 13/7/2018.

Σημειώνεται ότι οι λέσχες που ανανέωσαν την άδεια τους πριν τις 14/7/2017 εξακολουθούν να λειτουργούν νόμιμα μέχρι τις 13/7/2018, ενώ η άδεια όσων λεσχών δεν ανανέωσαν την άδεια τους πριν τις 14/7/2017 δεν ισχύει πλέον.

Οι λέσχες οφείλουν λοιπόν να αποφασίσουν ποια νομική οντότητα επιθυμούν να πάρουν για συνέχιση της οργάνωσής τους και να προβούν το γρηγορότερο σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για να συνεχιστεί η λειτουργία τους.

Τέλος, σύμφωνα με το νέο Νόμο, οι λέσχες που ενεγράφησαν με βάση τον νόμο που καταργήθηκε, μπορούν να διατηρήσουν στην επωνυμία τους τη λέξη «Λέσχη», εάν το επιθυμούν, ασχέτως της νομικής οντότητας που θα αποφασίσουν να έχουν, νοουμένου ότι κατά τα άλλα θα εφαρμόσουν τους όρους και τις διατάξεις της νέας νομοθεσίας (άρθρο 56(2)).

3. Εισηγήσεις για άλλες χρήσιμες πρόνοιες που μπορούν να υπάρχουν στα Καταστατικά των οργανώσεων

Πέραν των ελάχιστων απαιτήσεων του Νόμου, οι οποίες αναφέρονται πιο πάνω και στα άρθρα 8, 26 και 27, ανάλογα με την μορφή της οργάνωσης, εισηγούμαστε όπως, για περισσότερη σαφήνεια, στα Καταστατικά υπάρχουν πρόνοιες για τα πιο κάτω θέματα (ισχύουν για όλες τις κατηγορίες οργανώσεων):

Α) Πρόνοια, για τις οργανώσεις που το επιθυμούν, ώστε τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να μπορούν να ζητούν **λογικά έξοδα** τα οποία έχουν επωμισθεί.

Β) Πρόνοια, για τις οργανώσεις που το επιθυμούν, ώστε τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, να μπορούν να ανακτήσουν ή να διεκδικήσουν αμοιβή για ερευνητικά ή χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα (άρθρα 8 και 27).

Γ) Πρόνοια για τη διαδικασία αντικατάστασης μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, σε περίπτωση που μέλος καταδικαστεί για ποινικό αδίκημα το οποίο ενέχει έλλειψη τιμιότητας ή ηθική αισχρότητα. Το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να μπορεί να κινήσει διαδικασίες αντικατάστασης του μέλους αυτού. Επιπρόσθετα, να υπάρχει πρόνοια ότι το μέλος αυτό χάνει την ιδιότητα του ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου εφόσον καταδικαστεί. Αν δεν το πράξει η ίδια η οργάνωση τότε έχει εξουσία να το κάνει ο Έφορος (άρθρα 16(2) και 32(2)).

Δ) Πρόνοια για διαδικασίες εξαίρεσης μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από τη διαδικασία συζήτησης και ψηφοφορίας σε περίπτωση ύπαρξης κωλύματος ή σύγκρουσης συμφερόντων (άρθρα 17(1) και 33(1)).

Ε) Πρόνοια η οποία θα αναφέρει ρητά τη διαδικασία και την απαραίτητη απαρτία για τροποποίηση του Καταστατικού της οργάνωσης και για τροποποίηση των σκοπών

και των όρων διάλυσης της οργάνωσης.

Σημειώνουμε ότι, **εκτός εάν το Καταστατικό ορίζει διαφορετικά, για τη λήψη απόφασης για την τροποποίηση του Καταστατικού ή τη διάλυσή ή τη μεταβολή του σκοπού του σωματείου απαιτείται η συναίνεση των τριών τετάρτων (3/4) του συνόλου των μελών του σωματείου (άρθρο 22).** Η πρόνοια αυτή αφορά ιδιαίτερα, σωματεία τα οποία έχουν πάρα πολλά μέλη και είναι δύσκολη η εξασφάλιση της απαιτούμενης απαρτίας στη βάση των προνοιών του Νόμου για σύγκληση Καταστατικής Γενικής Συνέλευσης.

Σε τέτοιες δύσκολες περιπτώσεις, ο Νόμος παρέχει διέξοδο αφού στο άρθρο 22 αναφέρεται ότι *«Νοείται ότι, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες καθίσταται εκ των πραγμάτων δυσχερής η παρουσία των τριών τετάρτων των μελών, ο Έφορος δύναται να παρέχει τη συγκατάθεσή του για την υποβολή αίτησης στο Δικαστήριο για την έκδοση διατάγματος το οποίο να παρέχει τη δυνατότητα στο αιτούν σωματείο να προωθήσει τη διαδικασία λήψης απόφασης στην παρουσία τουλάχιστον μέχρι και των δύο πέμπτων του συνόλου των μελών του.»* Σε αυτές τις περιπτώσεις λοιπόν, τα σωματεία μπορούν να ζητούν την άδεια του Δικαστηρίου για να προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειες.

Μέρος Δ΄

4. Ελάχιστο περιεχόμενο Καταστατικού Σωματείου, Ιδρύματος, Ομοσπονδίας ή/και Ένωσης

Για σωματεία και ομοσπονδίες ή/και ενώσεις

- Σκοπό, επωνυμία και έδρα
- Διεύθυνση αλληλογραφίας/επικοινωνίας
- Όρους εισδοχής, αποχώρησης και αποβολής μελών
- Δικαιώματα και υποχρεώσεις Μελών
- Οικονομικούς πόρους
- Τρόπο/φορέα εξώδικης αντιπροσώπευσης
- Όργανα διοίκησης και διαδικασία εκλογής αιρετών μελών Διοικητικού Συμβουλίου (διάρκεια θητείας, συχνότητα συνεδριάσεων)
- Όρους για σύγκληση και συνεδρίαση Συνέλευσης Μελών
- Όρους τροποποίησης καταστατικού
- Τρόπο ελέγχου λογαριασμών, τηρουμένης της αρχής της διαφάνειας
- Όρους διάλυσης ή συγχώνευσης και τύχη της περιουσίας
- Έμβλημα (εάν υπάρχει)
- Πρόνοια ότι καμία αμοιβή δεν δίνεται στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου
- Πρόνοια ότι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δικαιούνται να λαμβάνουν λογικά έξοδα (εάν το επιθυμούν)
- Πρόνοια ότι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δικαιούνται να συμμετέχουν και να λαμβάνουν αμοιβή από ερευνητικά ή άλλα χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα (εάν το επιθυμούν)
- Πρόνοια για απώλεια ιδιότητας μέλους Διοικητικού Συμβουλίου εάν μέλος καταδικαστεί για ποινικό αδίκημα το οποίο ενέχει έλλειψη τιμιότητας ή ηθική αισχύροτητα, καθώς και την διαδικασία αντικατάστασής του
- Πρόνοια η οποία θα αναφέρεται στις διαδικασίες εξαιρέσεως μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σε περίπτωση ύπαρξης κωλύματος ή σύγκρουσης συμφερόντων

- Πρόνοια η οποία θα αναφέρει ρητά τη διαδικασία και την απαραίτητη απαρτία για τροποποίηση του Καταστατικού της οργάνωσης και για τροποποίηση των σκοπών και των όρων διάλυσης της οργάνωσης

Για Ιδρύματα **Ιδρυτική πράξη να περιλαμβάνει (άρθρο 27):**

- Σκοπό, επωνυμία και έδρα
- Έμβλημα (εάν υπάρχει)
- Αφιερούμενη περιουσία
- Διεύθυνση αλληλογραφίας/επικοινωνίας
- Ονόματα, διευθύνσεις μελών Διοικητικού Συμβουλίου και στοιχεία επικοινωνίας τους και τρόπο διαδοχής
- Καταστατικό

Καταστατικό να περιλαμβάνει:

- Τρόπο λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου όπως ελάχιστο αριθμό μελών, πως διορίζεται ένα μέλος, τα καθήκοντα των μελών, τις αναγκαίες απαρτίες για τακτικές συνεδρίες και/ή για τροποποίηση ιδρυτικού ή καταστατικού εγγράφου, ελάχιστο ετήσιο αριθμό συνεδριάσεων
- Ονόματα, διευθύνσεις μελών Διοικητικού Συμβουλίου και στοιχεία επικοινωνίας τους
- Τρόπο διαδοχής μελών Διοικητικού Συμβουλίου
- Πρόνοια ότι καμία αμοιβή δεν δίνεται στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου
- Πρόνοια ότι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δικαιούνται να λαμβάνουν λογικά έξοδα (εάν το επιθυμούν)
- Πρόνοια ότι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δικαιούνται να συμμετέχουν και να λαμβάνουν αμοιβή από ερευνητικά ή άλλα χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα (εάν το επιθυμούν)
- Πρόνοια για απώλεια ιδιότητας μέλους Διοικητικού Συμβουλίου, εάν το μέλος καταδικαστεί για ποινικό αδίκημα το οποίο ενέχει έλλειψη τιμιότητας ή ηθική αισχρότητα, καθώς και την διαδικασία αντικατάστασης αυτού
- Πρόνοια η οποία θα αναφέρεται στις διαδικασίες εξαιρέσης μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σε περίπτωση ύπαρξης κωλύματος ή σύγκρουσης συμφερόντων

Μέρος Ε΄

5. Ετήσιες υποχρεώσεις ενημέρωσης/
κοινοποίησης στοιχείων προς τον Έφορο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΣΩΜΑΤΕΙΑ	ΙΔΡΥΜΑΤΑ	ΕΝΩΣΕΙΣ / ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΕΣ
Διεξαγωγή Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης	X		X
Διεξαγωγή ελάχιστου αριθμού συνεδριάσεων Διοικητικού Συμβουλίου		X	
Τήρηση Μητρώου Μελών	X		X
Ετήσια Ενημέρωση Εφόρου για τη διεύθυνση αλληλογραφίας οργάνωσης μέχρι 31 Μαρτίου	X		X
Ετήσια Ενημέρωση Εφόρου για ονόματα, αξιώματα και διεύθυνση αλληλογραφίας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της οργάνωσης, μέχρι 31 Μαρτίου	X		X
Ετήσια Ενημέρωση Εφόρου για τον αριθμό των μελών της οργάνωσης, μέχρι 31 Μαρτίου	X		X
Ετήσια Ενημέρωση Εφόρου για διεξαγωγή Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης της οργάνωσης, μέχρι 31 Μαρτίου	X		X
Ετήσια Ενημέρωση Εφόρου για διεξαγωγή ελάχιστου αριθμού συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της οργάνωσης, μέχρι 31 Μαρτίου		X	
Τήρηση λογιστικών βιβλίων με ακρίβεια και λεπτομέρεια	X	X	X
• Λογαριασμό ακαθάριστου εισοδήματος	X	X	X
• Λογαριασμό πιστωτικού υπολοίπου και λογαριασμό όλων των ποσών που έχουν εισπραχθεί κατά τη διάρκεια του έτους	X	X	X
• Λογαριασμό όλων των χρηματικών ποσών που οφείλονται και λογαριασμό όλων των πληρωμών που έχουν γίνει κατά τη διάρκεια του έτους	X	X	X
Ετοιμασία λογαριασμών από Ανεξάρτητο Εγκεκριμένο Ελεγκτή για ετήσια έσοδα άνω των 40.000 ευρώ	X	X	X
Κοινοποίηση στον Έφορο των λογαριασμών μέσα σε επτά (7) μήνες από τη λήξη του οικονομικού έτους	X	X	X

Μέρος ΣΤ'

6. Νόμος που αναθεωρεί τους περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμους του 1972 και 1997 και καταργεί τον περί Λεσχών Νόμο, Ν.104(Ι)/2017

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΑΡΘΡΩΝ

Άρθρο

1. Συνοπτικός τίτλος.

ΜΕΡΟΣ Ι

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

2. Ερμηνεία.

3. Δικαίωμα ίδρυσης και συμμετοχής σε σωματείο ή ίδρυμα ή ομοσπονδία ή/και ένωση.

4. Παράνομος σκοπός ή λειτουργία σωματείου ή ιδρύματος ή ομοσπονδίας ή/και ένωσης.

5. Νομική προσωπικότητα σωματείου ή ιδρύματος ή ομοσπονδίας ή/και ένωσης, έκταση και απώλεια αυτής.

6. Εξουσία άρνησης εγγραφής.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΣΩΜΑΤΕΙΑ

7. Εγγραφή σωματείου.

8. Καταστατικό σωματείου.

9. Εγγραφή τροποποίησης καταστατικού.

10. Υποχρεωτικές γνωστοποιήσεις προς τον Έφορο.

11. Σημείωση διάλυσης σωματείου στο Μητρώο.

12. Εισδοχή, αποχώρηση και αποβολή μελών.

13. Ισοτιμία μελών.

14. Δικαιώματα και υποχρεώσεις μελών που αποχωρούν.

15. Αμεταβίβαστο της ιδιότητας μέλους.

16. Διοίκηση σωματείου.

17. Περιπτώσεις κατά τις οποίες μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν δικαιούται ψήφο.

18. Καθήκοντα και εξουσίες της διοίκησης και ευθύνη σωματείου και μελών της διοίκησης.

19. Συνέλευση των μελών σωματείου και αρμοδιότητες αυτής.

20. Σύγκληση συνέλευσης.

21. Αποφάσεις συνέλευσης.

22. Τροποποίηση καταστατικού, διάλυση ή μεταβολή του σκοπού σωματείου.

23. Ακυρότητα αποφάσεων της συνέλευσης ή της διοίκησης και αναστολή εκτέλεσης.

24. Διάλυση σωματείου.

25. Εκκαθάριση σωματείου που έχει διαλυθεί.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

26. Σύσταση ιδρύματος.
27. Ιδρυτική πράξη ιδρύματος και το περιεχόμενο αυτής.
28. Μεταβολή του καταστατικού ιδρύματος.
29. Ανάκληση ιδρυτικής πράξης.
30. Υποχρεώσεις ιδρυτή.
31. Δωρεές στο ίδρυμα πριν από τη σύσταση έχουν μεταγενέστερα το ίδιο αποτέλεσμα.
32. Διοίκηση ιδρυμάτων.
33. Περιπτώσεις κατά τις οποίες μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν δικαιούται ψήφο.
34. Καθήκοντα και εξουσίες του Διοικητικού Συμβουλίου.
35. Εμπιστεύματα.
36. Ευθύνη ιδρύματος.
37. Διορισμός προσωρινής διοίκησης.
38. Ειδικές εξουσίες του Γενικού Εφόρου.
39. Μεταβολή καταστατικού ενάντια στη θέληση του ιδρυτή.
40. Μετατροπή σκοπού.
41. Τέλος ιδρύματος.
42. Εκκαθάριση ιδρύματος που έχει διαλυθεί.
43. Περιουσία ιδρύματος που έχει διαλυθεί.

ΜΕΡΟΣ ΙV

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΕΣ Ή/ΚΑΙ ΕΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ Ή ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

44. Σύσταση και εγγραφή ομοσπονδίας ή/και ένωσης.
45. Σύσταση θυγατρικών οντοτήτων ή παραρτημάτων.

ΜΕΡΟΣ V

ΠΟΙΚΙΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

46. Αναγνώριση νόμιμης δράσης σωματείου, ιδρύματος, ομοσπονδίας ή/και ένωσης ή μη κυβερνητικής οργάνωσης με νομική προσωπικότητα σε άλλο κράτος.
47. Προσφυγές.
48. Συνέπειες εκπρόθεσμης επίδοσης ή υποβολής και παράλειψης αυτών.
49. Τήρηση λογιστικών βιβλίων και έλεγχος λογαριασμών.
50. Εξουσία του Δικαστηρίου να διατάζει έλεγχο λογαριασμών.
51. Μη επηρεασμός διεπομένων από ειδικότερο νόμο.
52. Συμμόρφωση με τον περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμο.
53. Κανονισμοί.
54. Καταργήσεις και επιφυλάξεις.
55. Μεταβατικές διατάξεις.
56. Σωματεία, ιδρύματα και λέσχες που εγκρίθηκαν με βάση τους καταργηθέντες Νόμους.

Ο περί Σωματείων και Ιδρυμάτων και για Άλλα Συναφή Θέματα Νόμος του 2017 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Σωματείων και Ιδρυμάτων και για Άλλα Συναφή Θέματα Νόμος του 2017.
2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός εάν από το κείμενο προκύπτει διαφορετικά-

ΜΕΡΟΣ Ι: ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ερμηνεία

«Γενικός Έφορος» σημαίνει το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, ο οποίος δυνάμει του παρόντος Νόμου είναι αρμόδιος για την παρακολούθηση της εφαρμογής των διατάξεων του εν λόγω Νόμου και του συντονισμού των Εφόρων, με στόχο την ομοιόμορφη ερμηνεία και εφαρμογή του·

«Δικαστήριο» σημαίνει το αρμόδιο επαρχιακό δικαστήριο εντός του ορίου της τοπικής αρμοδιότητας του οποίου βρίσκεται, ανάλογα με την περίπτωση, η εγγεγραμμένη έδρα σωματείου ή ιδρύματος ή ομοσπονδίας ή/και ένωσης·

«Έφορος» σημαίνει τον Έπαρχο της οικείας Επαρχίας, ο οποίος δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου είναι υπεύθυνος για την εγγραφή και λειτουργία σωματείων, ιδρυμάτων και ομοσπονδιών ή/και ενώσεων που έχουν την έδρα τους στην Επαρχία του·

«ίδρυμα» σημαίνει το σύνολο της περιουσίας που προορίζεται για την εξυπηρέτηση ορισμένου μη κερδοσκοπικού σκοπού και για τη σύστασή του η αφιερούμενη περιουσία δεν δύναται να είναι αξίας μικρότερης των χιλίων ευρώ (€1.000)·

«μη κερδοσκοπικό», σε σχέση με σωματείο ή ίδρυμα, σημαίνει σωματείο ή ίδρυμα το οποίο δεν διανέμει οποιαδήποτε κέρδη, τα οποία δυνατόν να προκύψουν από τις δραστηριότητές του, στα μέλη, στους ιδρυτές, στη διοίκηση ή στους αξιωματούχους του, αλλά τα επενδύει ή τα χρησιμοποιεί για τη συνέχιση και επέκταση των σκοπών του·

«Μητρώο» σημαίνει το βιβλίο το οποίο τηρείται από τον Έφορο και στο οποίο εγγράφονται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου τα σωματεία, τα ιδρύματα και οι ομοσπονδίες ή/και ενώσεις, ανάλογα με την περίπτωση·

Νοείται ότι, το Μητρώο τηρείται επικαιροποιημένο σε ηλεκτρονική μορφή και μέρος αυτού αναρτάται σε σχετική ιστοσελίδα· «ομοσπονδία ή/και ένωση» σημαίνει το πλαίσιο συνεργασίας τριών ή περισσότερων σωματείων, ιδρυμάτων, μη κερδοσκοπικών εταιρειών ή άλλων παρεμφερών μη κερδοσκοπικών νομικών οντοτήτων, με κοινούς σκοπούς·

«πρόσωπο» σημαίνει φυσικό ή νομικό πρόσωπο·

«σωματείο» σημαίνει οργανωμένη ένωση αποτελούμενη από τουλάχιστον είκοσι πρόσωπα, με σκοπό την επίτευξη μη κερδοσκοπικού σκοπού και δεν περιλαμβάνει πολιτικά κόμματα ή συνδικαλιστικές οργανώσεις·

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργό Εσωτερικών.

Δικαίωμα ίδρυσης και συμμετοχής σε σωματείο ή ίδρυμα ή ομοσπονδία ή/και ένωση.

3. Τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος Νόμου και ειδικότερα των διατάξεων του άρθρου 4 αυτού, έκαστος έχει το δικαίωμα ίδρυσης σωματείου ή ιδρύματος ή ομοσπονδίας ή/και ένωσης και συμμετοχής του σε αυτά.

Παράνομος σκοπός ή λειτουργία σωματείου ή ιδρύματος ή ομοσπονδίας ή/και ένωσης.

4.-(1) Σωματείο ή ίδρυμα ή ομοσπονδία ή/και ένωση που είναι παράνομοι σύνδεσμοι κατά την έννοια του άρθρου 63 του Ποινικού Κώδικα ή των οποίων ο σκοπός ή η λειτουργία στοχεύουν ή τείνουν να υπονομεύσουν τη Δημοκρατία, τους δημοκρατικούς θεσμούς, την ασφάλεια της Δημοκρατίας, τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια, τη δημόσια υγεία, τα δημόσια ήθη, τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες του ατόμου ή τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, δεν έχουν καμιά νομική υπόσταση και δεν δύναται να εγγραφούν ή, αν είναι ήδη εγγεγραμμένα, δύναται να διαλυθούν κατόπιν διατάγματος του Δικαστηρίου που κηρύσσει το σωματείο ή το ίδρυμα ή την ομοσπονδία ή/και ένωση, ανάλογα με την περίπτωση, παράνομα.

(2) Πρόσωπο, το οποίο λαμβάνει μέρος στη διοίκηση σωματείου ή ιδρύματος ή ομοσπονδίας ή/και ένωσης που κηρύσσονται παράνομα σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (1), είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) χρόνια ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες ευρώ (€3.000) ή και στις δύο αυτές ποινές.

Νομική
προσωπικότητα
σωματείου ή
ιδρύματος ή
ομοσπονδίας ή/και
ένωσης, έκταση και
απώλεια αυτής.

5.-(1) Σωματείο ή ίδρυμα ή ομοσπονδία ή/και ένωση αποκτούν νομική προσωπικότητα από την ημερομηνία καταχώρισής τους στο Μητρώο και έκδοσης σχετικού πιστοποιητικού εγγραφής από τον Έφορο σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

(2) Η ικανότητα σωματείου ή ιδρύματος ή ομοσπονδίας ή/και ένωσης που έχει αποκτήσει νομική προσωπικότητα δεν επεκτείνεται σε έννομες σχέσεις οι οποίες προϋποθέτουν την ιδιότητα φυσικού προσώπου και η νομική προσωπικότητα χάνεται με τη διάλυσή τους.

Εξουσία άρνησης
εγγραφής.

6.-(1) Ο Έφορος δύναται να αρνηθεί να εγγράψει σωματείο ή ίδρυμα ή ομοσπονδία ή/και ένωση όταν διαπιστώνεται ότι ο σκοπός ή η λειτουργία τους είναι παράνομα με βάση τις διατάξεις του εδαφίου (1) του άρθρου 4 ή/και όταν ιδρυτικά μέλη ή προτεινόμενα μέλη της διοίκησης έχουν καταδικαστεί για οποιαδήποτε κατάχρηση στο πλαίσιο εμπλοκής τους στη λειτουργία μη κερδοσκοπικής οργάνωσης ή για αδίκημα που ενέχει έλλειψη τιμιότητας ή ηθική αισχρότητα:

Νοείται ότι, οποιαδήποτε αρνητική απάντηση του Εφόρου κοινοποιείται γραπτώς στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο και συνοδεύεται από πλήρη αιτιολογία:

Νοείται περαιτέρω ότι, ο Έφορος, στο πλαίσιο της άσκησης των αρμοδιοτήτων του, δύναται να ζητήσει όπως του υποβάλουν οι αιτητές που θα αποτελούν τα ιδρυτικά μέλη για τη σύσταση σωματείου ή ιδρύματος ή ομοσπονδίας ή/και ένωσης πιστοποιητικό ποινικού μητρώου, το οποίο να έχει εκδοθεί κατά τους τελευταίους τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή της αίτησης. στην περίπτωση δε νομικού προσώπου το πιστοποιητικό υποβάλλεται από τον κατά νόμο εκπρόσωπό του.

(2) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (3), ο Έφορος δύναται να αρνηθεί να εγγράψει οποιοδήποτε σωματείο ή ίδρυμα ή ομοσπονδία ή/και ένωση που, κατά τη γνώμη του, η επωνυμία του είναι αντίθετη με τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια υγεία ή την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών που εγγυώνται το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και οι σχετικές Συμβάσεις τις οποίες έχει συνμολογήσει και κυρώσει η Κυπριακή Δημοκρατία ή τα δημόσια ήθη, λαμβάνοντας υπόψη την επικρατούσα κοινωνική αντίληψη:

Νοείται ότι, οποιαδήποτε αρνητική απάντηση του Εφόρου

κοινοποιείται γραπτώς στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο και συνοδεύεται από πλήρη αιτιολογία.

(3) Στην περίπτωση κατά την οποία η προτεινόμενη επωνυμία των υπό εγγραφή σωματείων ή ιδρυμάτων ή ομοσπονδιών ή/και ενώσεων είναι πανομοιότυπη με την επωνυμία σωματείου, ιδρύματος, ομοσπονδίας ή/και ένωσης ή εταιρείας που έχουν ήδη εγγραφεί ή και άλλου υφιστάμενου οργανισμού ή ιατρικής ή άλλης ειδικότητας, που, κατά τη γνώμη του Εφόρου, προσομοιάζει τόσο πολύ με την επωνυμία αυτή, ώστε να είναι δυνατό να εξαπατηθεί ή να παραπλανηθεί το κοινό ή τα μέλη οποιουδήποτε σωματείου ή ιδρύματος ή οποιασδήποτε ομοσπονδίας ή/και ένωσης ή εταιρείας, ανάλογα με την περίπτωση, ο Έφορος δύναται να ζητήσει από τα πρόσωπα που υπέβαλαν αίτηση για εγγραφή όπως, το αργότερο εντός ενός (1) μηνός, αλλάξουν την επωνυμία που αναγράφεται στην αίτηση και να αρνηθεί την εγγραφή μέχρις ότου γίνει η αλλαγή αυτή.

(4) Σε περίπτωση που άλλος νόμος προβλέπει την υποχρέωση εγγραφής σωματείου ή ιδρύματος ή ομοσπονδίας ή/και ένωσης και σε άλλο μητρώο, ο Έφορος εγγράφει το σωματείο ή το ίδρυμα ή την ομοσπονδία ή/και ένωση, ανάλογα με την περίπτωση, αναγράφοντας στο πιστοποιητικό εγγραφής ότι η λειτουργία του τελεί υπό την αίρεση της συμπερίληψής τους και στο άλλο μητρώο.

ΜΕΡΟΣ II: ΣΩΜΑΤΕΙΑ

Εγγραφή σωματείου.

7.-(1) Για το σκοπό εγγραφής σωματείου, ο Έφορος τηρεί, κατά τον καθορισμένο τύπο, Μητρώο Σωματείων, στο οποίο καταχωρίζει τα στοιχεία που προβλέπονται στο εδάφιο (2) και το οποίο τηρείται ενημερωμένο και μπορεί να επιθεωρείται από κάθε ενδιαφερόμενο· η δε επιθεώρηση γίνεται στην παρουσία αρμόδιου λειτουργού και χωρίς την καταβολή οποιουδήποτε τέλους. παράλληλα, επικαιροποιημένος κατάλογος των λειτουργούντων σωματείων, με τις διευθύνσεις τους, αναρτάται σε σχετική ιστοσελίδα, όπως καθορίζεται με Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

(2) Για την εγγραφή σωματείου στο Μητρώο υποβάλλεται γραπτή αίτηση στον Έφορο από τους ιδρυτές ή το διοικητικό συμβούλιο του σωματείου, η οποία συνοδεύεται από τη συστατική πράξη, τα ονόματα και τις διευθύνσεις των μελών

της διοίκησης, καθώς και τα στοιχεία επικοινωνίας τους, το καταστατικό υπογεγραμμένο από τα ιδρυτικά μέλη, με αναφερόμενη τη σχετική χρονολογία, τυχόν έμβλημα του σωματείου και περιγραφή της κινητής ή της ακίνητης ιδιοκτησίας ή και των δύο τα οποία θα τελούν υπό την κατοχή ή την κυριότητα ή/και θα μεταβιβαστούν στο σωματείο μετά την εγγραφή του.

(3) Στην αίτηση εγγραφής σωματείου πρέπει απαραίτητα να δηλώνεται η ακριβής ταχυδρομική διεύθυνση του σωματείου, έστω και αν αυτή είναι προσωρινή.

(4) Ο Έφορος προχωρεί το ταχύτερο δυνατό στην εξέταση της αίτησης και, αφού ικανοποιηθεί ότι πληρούνται οι καθορισμένοι από τον παρόντα Νόμο και τους Κανονισμούς όροι και προϋποθέσεις, εγκρίνει την αίτηση, εγγράφει το σωματείο στο Μητρώο ύστερα από την καταβολή του καθορισμένου τέλους και εκδίδει το σχετικό πιστοποιητικό εγγραφής κατά τον καθορισμένο τύπο:

Νοείται ότι, οι διατυπώσεις χορήγησης έγκρισης εγγραφής με βάση τις διατάξεις του παρόντος Νόμου εξετάζονται χωρίς καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση εντός τριών (3) μηνών από το χρόνο παραλαβής όλων των απαιτούμενων και ορθά συμπληρωμένων εγγράφων που συνοδεύουν την αίτηση εγγραφής:

Νοείται περαιτέρω ότι, στην περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων του εδαφίου (3) του άρθρου 6, η προαναφερθείσα περίοδος των τριών (3) μηνών διακόπτεται.

(5) Πιστοποιητικό εγγραφής το οποίο εκδίδεται δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (4) δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και αποτελεί πλήρη απόδειξη της ημερομηνίας εγγραφής του σωματείου και της τήρησης όλων των νόμιμων προϋποθέσεων το καταστατικό του σωματείου, το οποίο βεβαιώνεται από τον Έφορο, τηρείται στα αρχεία αυτού:

Νοείται ότι, πιστοποιημένα αντίγραφα του πιστοποιητικού εγγραφής εκδίδονται σε οποιοδήποτε έχει έννομο συμφέρον να το ζητήσει και έναντι καταβολής του νομομισμένου τέλους.

(6) Ο Έφορος δύναται να διενεργεί ελέγχους, κατόπιν καταγγελίας ή αυτεπαγγέλτως για διαπίστωση κατά πόσο πληρούνται οι όροι που καθορίζονται στον παρόντα Νόμο, ειδικά αναφορικά με τις διατάξεις του άρθρου 10, και οι διοικήσεις των σωματείων παρέχουν τη συνδρομή τους προς τούτο.

(7) Σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος για την έκδοση πιστοποιητικού εγγραφής, ο Έφορος καταγράφει τους λόγους απόρριψής του και ενημερώνει τον αιτητή για τα μέσα έννομης προστασίας που έχει στη διάθεσή του.

**Καταστατικό
σωματείου.**

8. Το καταστατικό σωματείου θεωρείται έγκυρο και αποδεκτό για καταχώριση, εφόσον προσδιορίζει ή περιλαμβάνει-

(α) Το σκοπό, την επωνυμία και την έδρα του σωματείου, περιλαμβανομένης της διεύθυνσης αλληλογραφίας ή/και επικοινωνίας, σε δήμο ή κοινότητα που βρίσκεται στις ελεγχόμενες από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας περιοχές·

(β) τους όρους εισδοχής, αποχώρησης και αποβολής των μελών του, καθώς επίσης και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτών·

(γ) τους οικονομικούς πόρους του σωματείου·

(δ) τον τρόπο ή/και το φορέα της δικαστικής και εξώδικης αντιπροσώπευσης του σωματείου·

(ε) τα όργανα της διοίκησης του σωματείου, τη διαδικασία εκλογής των αιρετών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού, όπου αυτό προβλέπεται από το καταστατικό, τη διάρκεια της θητείας τους, τους όρους καταρτισμού, λειτουργίας, συχνότητας σύγκλησης και παύσης των οργάνων της διοίκησης, καθώς και πρόνοια ότι καμιά αμοιβή, οποιουδήποτε είδους, δεν καταβάλλεται για παρεχόμενες υπηρεσίες, σε οποιοδήποτε μέλος ή αξιωματούχο της διοίκησης αυτού·

Νοείται ότι, τα μέλη, περιλαμβανομένων των μελών της διοίκησης ή των ιδρυτών του σωματείου, μπορούν να ανακτήσουν ή/και να διεκδικήσουν τυχόν λογικά έξοδα που κατέβαλαν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, περιλαμβανομένης και αμοιβής τους που αντιστοιχεί σε ερευνητικά ή άλλα χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα από τρίτους φορείς προγράμματα, αφού προσκομίσουν τα αναγκαία έγγραφα, νοουμένου ότι το καταστατικό του σωματείου δεν ορίζει διαφορετικά.

(στ) τους όρους σύμφωνα με τους οποίους συγκαλείται, συνεδριάζει και αποφασίζει η συνέλευση των μελών, μεταξύ των οποίων και όρο ότι αυτή συγκαλείται και συνέρχεται τουλάχιστον μία (1) φορά κάθε έτος·

(ζ) τους όρους τροποποίησης του καταστατικού.

(η) τον τρόπο ελέγχου των λογαριασμών του σωματείου, τηρουμένης της αρχής της διαφάνειας·

(θ) τους όρους διάλυσης του σωματείου ή της συγχώνευσής του με άλλο σωματείο και της τύχης της περιουσίας του σωματείου σε περίπτωση διάλυσής του, η οποία σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να διανεμηθεί μεταξύ των μελών.

Εγγραφή τροποποίησης καταστατικού.

9.-(1) Κάθε τροποποίηση καταστατικού εγγεγραμμένου σωματείου λαμβάνει ισχύ μόνο από την ημερομηνία καταχώρισής της στο Μητρώο, κατόπιν σχετικής αίτησης υποβαλλόμενης σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (2).

(2) Το διοικητικό συμβούλιο κάθε σωματείου έχει υποχρέωση, μετά την ψήφιση οποιασδήποτε τροποποίησης του καταστατικού, να υποβάλει στον Έφορο, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και οπωσδήποτε όχι αργότερα από τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία ψήφισης της τροποποίησης, γραπτή αίτηση καταχώρισης της τροποποίησης στο Μητρώο.

(3) Ο Έφορος μπορεί να αρνηθεί να καταχωρίσει οποιαδήποτε τροποποίηση καταστατικού, εάν κρίνει ότι αυτή έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου:

Νοείται ότι, εκπρόθεσμη υποβολή τέτοιας αίτησης δεν αποτελεί από μόνη της αιτία άρνησης καταχώρισης συγκεκριμένης τροποποίησης στο Μητρώο.

Υποχρεωτικές γνωστοποιήσεις προς τον Έφορο.

10.-(1) Εντός της πρώτης τριμηνίας έκαστου έτους, το διοικητικό συμβούλιο ή ο γραμματέας εγγεγραμμένου σωματείου έχουν υποχρέωση να γνωστοποιούν γραπτώς στον Έφορο-

(α) Αριθμητικά, τυχόν διαγραφές μελών και εγγραφές νέων μελών οι οποίες έγιναν κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους.

(β) σε περίπτωση που επήλθαν αλλαγές, τα εν ενεργεία μέλη της διοίκησης του σωματείου, με τα αντίστοιχα αξιώματά τους και τα στοιχεία επικοινωνίας τους, και

(γ) κατά πόσο κατά το προηγούμενο έτος πραγματοποιήθηκε ο ελάχιστος αριθμός ετήσιων γενικών συνελεύσεων που ορίζει το καταστατικό.

(2) Σε περίπτωση αλλαγής της διεύθυνσης του υποστατικού ή/και των στοιχείων επικοινωνίας του σωματείου, το διοικητικό συμβούλιο ή ο γραμματέας αυτού, γνωστοποιούν τη νέα διεύθυνση ή/και τα νέα στοιχεία επικοινωνίας αμέσως μόλις επέλθει η αλλαγή.

(3) Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τη δυνάμει του εδαφίου (1) υποχρέωση, ο Έφορος καλεί το διοικητικό συμβούλιο ή το γραμματέα του σωματείου, με συστημένη επιστολή, όπως πράξουν τούτο μέσα σε τριάντα (30) μέρες, με δυνατότητα παράτασης της προθεσμίας αυτής κατά ένα μήνα, εφόσον αυτό ζητηθεί. Σε περίπτωση δε μη ανταπόκρισης αυτών προς την πρόσκληση του Εφόρου, αυτός δύναται να αποταθεί στο Δικαστήριο, αιτούμενος τη διάλυση του σωματείου με βάση τις διατάξεις της παραγράφου (γ) του εδαφίου (1) του άρθρου 24 και παράλληλα προβαίνει σε σχετική δημοσίευση του δικαστικού διαβημάτός του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Σημείωση
διάλυσης
σωματείου στο
Μητρώο.

11.-(1) Η καθ' οιονδήποτε τρόπο διάλυση σωματείου, καθώς και τα ονόματα των εκκαθαριστών αυτού, σημειώνονται στο Μητρώο παραπλεύρως της εγγραφής.

(2) Η σημείωση της διάλυσης καταχωρίζεται, κατόπιν γραπτής αναφοράς προς τον Έφορο, από το διοικητικό συμβούλιο του σωματείου ή το πρόσωπο ή την αρχή που προκάλεσε τη διάλυση, ανάλογα με την περίπτωση, και υποβάλλεται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και οπωσδήποτε όχι αργότερα από τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία του συγκεκριμένου γεγονότος της διάλυσης του σωματείου.

Εισδοχή,
αποχώρηση και
αποβολή μελών.

12.-(1) Εφόσον το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, η εισδοχή νέων μελών είναι πάντοτε επιτρεπτή.

(2) Τα μέλη δικαιούνται να αποχωρήσουν από το σωματείο οποιαδήποτε στιγμή.

(3) Αποβολή μελών επιτρέπεται στις περιπτώσεις που προβλέπει το καταστατικό, καθώς και στην περίπτωση κατά την οποία το μέλος, με την όλη του συμπεριφορά, τις πράξεις ή τις παραλείψεις του, επιφέρει ή προκαλεί εξευτελισμό ή μείωση της αξιοπιστίας ή του κύρους του σωματείου ή άλλη βλάβη στα συμφέροντα αυτού.

Ισοτιμία μελών.

13. Όλα τα μέλη του σωματείου έχουν ίσα δικαιώματα, περιλαμβανομένου του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι, όπου αυτό εφαρμόζεται με βάση τις πρόνοιες του καταστατικού.

Δικαιώματα και
υποχρεώσεις
μελών που
αποχωρούν.

14. Μέλος σωματείου που αποχωρεί δεν έχει κανένα δικαίωμα επί της περιουσίας του σωματείου και οφείλει να καταβάλει τις συνδρομές του μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από το καταστατικό:

Νοείται ότι, μέλη τα οποία δεν έχουν εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις προς το σωματείο είναι δυνατό, εάν το προνοεί το καταστατικό, να στερούνται του δικαιώματος ψήφου κατά τη συνέλευση η οποία αποφασίζει για την αποβολή τους.

Αμεταβίβαστο της
ιδιότητας μέλους.

15. Η ιδιότητα μέλους είναι ανεπίδεκτη αντιπροσώπευσης και δεν μεταβιβάζεται ούτε κληρονομείται.

Διοίκηση
σωματείου.

16.-(1) Τα σωματεία διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο αποτελούμενο από πέντε (5) ή περισσότερα πρόσωπα, τα οποία, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό, είναι μέλη του σωματείου· οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό.

(2) Σε περίπτωση κατά την οποία μέλος της διοίκησης του σωματείου καταδικάζεται για ποινικό αδίκημα το οποίο ενέχει έλλειψη τιμιότητας ή ηθική αισχρότητα, ο Έφορος, έπειτα από αίτημα οποιουδήποτε μέλους ή αυτεπάγγελτα, καλεί το αρμόδιο όργανο να προβεί στις απαραίτητες διαδικασίες για την αντικατάσταση του συγκεκριμένου μέλους της διοίκησης σύμφωνα με τις πρόνοιες του καταστατικού του σωματείου.

Περιπτώσεις κατά
τις οποίες μέλος
του Διοικητικού
Συμβουλίου δεν
δικαιούται ψήφο.

17.-(1) Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν δικαιούται να συμμετέχει στη συζήτηση ή στην ψηφοφορία, εάν η απόφαση που θα ληφθεί αφορά τη διενέργεια δικαιοπραξίας ή την έγερση ή την κατάργηση δίκης μεταξύ του σωματείου και του μέλους αυτού ή του συζύγου του μέλους αυτού ή συγγενή αυτού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τρίτου βαθμού ή αφορά τη διενέργεια δικαιοπραξίας μεταξύ του σωματείου και εταιρείας, προσωπικής ή κεφαλαιουχικής, στην οποία ή στη διοίκηση της οποίας συμμετέχει το μέλος αυτό ή σύζυγος ή συγγενής αυτού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τρίτου βαθμού.

(2) Χωρίς επηρεασμό του δικαιώματος αγωγής του σωματείου κατά του υπαίτιου μέλους για τυχόν αποζημίωση, λόγω παράβασης νομικού καθήκοντος, κάθε απόφαση που λαμβάνεται κατά παράβαση των διατάξεων του εδαφίου (1) είναι ακυρώσιμη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23.

Καθήκοντα και εξουσίες της διοίκησης και ευθύνη σωματείου και μελών της διοίκησης.

18.-(1) Το ασκούν τη διοίκηση του σωματείου όργανο οφείλει να χειρίζεται επιμελώς τις υποθέσεις του σωματείου, συμμορφούμενο με τους νόμους της Δημοκρατίας, και να αντιπροσωπεύει το σωματείο δικαστικώς και εξωδίκως, εκτός εάν η συστατική πράξη ή το καταστατικό ορίζει διαφορετικά.

(2) Η έκταση της εξουσίας του ασκούντος τη διοίκηση του σωματείου οργάνου προσδιορίζεται από το καταστατικό και ο προσδιορισμός αυτός ισχύει και έναντι τρίτων με το καταστατικό δύναται να ανατεθούν πρόσθετες αρμοδιότητες στο ίδιο όργανο και η εξουσία αυτού, σε περίπτωση αμφιβολίας, επεκτείνεται και σε κάθε συναφή πράξη.

(3) Δικαιοπραξίες οι οποίες διενεργούνται από το ασκούν τη διοίκηση του σωματείου όργανο, εντός των ορίων της εξουσίας του, δεσμεύουν το σωματείο.

(4) Το σωματείο ευθύνεται έναντι τρίτων από τυχόν παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων ή υπαλλήλων που το αντιπροσωπεύουν και συνεπάγονται υποχρέωση αποζημίωσης, νοουμένου ότι η ζημιογόνος πράξη ή παράλειψη έλαβε χώρα κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που τους είχαν ανατεθεί:

Νοείται ότι, εάν η συγκεκριμένη ζημιογόνος πράξη ή παράλειψη έγινε εκ προθέσεως, δόλια, κακόπιστα ή λόγω βαριάς αμέλειας, το υπαίτιο πρόσωπο ή τα υπαίτια πρόσωπα ευθύνονται αλληλέγγυα και κεχωρισμένως έναντι του σωματείου για την αποκατάσταση της ζημιάς που έχει υποστεί.

(5) Το διοικητικό συμβούλιο του σωματείου υποχρεούται να τηρεί πλήρως ενημερωμένο μητρώο των μελών του, το οποίο επικαιροποιείται τουλάχιστον άπαξ κατ' έτος και είναι διαθέσιμο προς επιθεώρηση από τον Έφορο και προς οποιοδήποτε τρίτο έχει έννομο συμφέρον.

Συνέλευση των μελών σωματείου και αρμοδιότητες αυτής.

19.-(1) Η συνέλευση των μελών του σωματείου αποτελεί το ανώτατο όργανο του σωματείου και αποφασίζει για κάθε υπόθεση του σωματείου η οποία δεν υπάγεται στην αρμοδιότητα άλλου οργάνου.

(2) Η συνέλευση, εκτός εάν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά, εκλέγει η ίδια τα μέλη της διοίκησης, ορίζει τους ελεγκτές των λογαριασμών του σωματείου, αποφασίζει για την είσοδο ή αποβολή μέλους, για την έγκριση του ισολογισμού, για τη μεταβολή του σκοπού του σωματείου, για την τροποποίηση του καταστατικού και για τη διάλυση του σωματείου.

(3) Η συνέλευση των μελών του σωματείου έχει την αρμοδιότητα της εποπτείας και του ελέγχου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και δικαιούται να παύει τα μέλη αυτά σύμφωνα με τις πρόνοιες του καταστατικού.

Σύγκληση συνέλευσης.

20.-(1) Η συνέλευση των μελών συγκαλείται από το διοικητικό συμβούλιο στις περιπτώσεις που ορίζει το καταστατικό ή όταν το συμφέρον του σωματείου το επιβάλλει.

(2) Η συνέλευση συγκαλείται εάν το ζητήσει ο ελάχιστος αριθμός μελών που ορίζει το καταστατικό και, σε περίπτωση που το ζήτημα αυτό δεν ρυθμίζεται στο καταστατικό, τότε μπορεί να ζητήσει τη σύγκληση συνέλευσης το ένα πέμπτο των μελών, με έγγραφη αίτηση στην οποία αναγράφονται τα προς συζήτηση θέματα.

(3) Σε περίπτωση κατά την οποία το πιο πάνω αίτημα δεν γίνει αποδεκτό, ο Έφορος δύναται, κατόπιν γραπτού αιτήματος των ενδιαφερόμενων μελών, να εξουσιοδοτήσει αυτούς να συγκαλέσουν συνέλευση των μελών του σωματείου· ο ίδιος δε ρυθμίζει με οδηγίες του τα της προεδρίας της συνέλευσης αυτής.

Αποφάσεις συνέλευσης.

21.-(1) Οι αποφάσεις της συνέλευσης των μελών του σωματείου λαμβάνονται κατά πλειοψηφία των παρόντων μελών, λαμβανομένων υπόψη και συμμετεχόντων μέσω τηλεδιάσκεψης, σε περίπτωση που περιλαμβάνονται σχετικές πρόνοιες στο καταστατικό οι οποίες το επιτρέπουν απόφαση συνέλευσης για θέμα το οποίο δεν είχε αναγραφεί στην πρόσκληση είναι άκυρη, εκτός εάν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά.

(2) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 22, απόφαση δύναται να ληφθεί και χωρίς τη συνέλευση των μελών εάν τουλάχιστον τα δύο τρίτα των μελών δηλώσουν εγγράφως τη συναίνεσή τους για συγκεκριμένη πρόταση.

(3) Μέλος δεν δικαιούται να συμμετέχει ούτε στη συζήτηση ούτε στην ψηφοφορία, εάν η απόφαση που θα ληφθεί αφορά τη διενέργεια δικαιοπραξίας ή την έγερση ή κατάργηση δίκης μεταξύ του σωματείου και του εν λόγω μέλους ή του συζύγου αυτού ή συγγενή αυτού εξ' αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τρίτου βαθμού συγγένειας ή την επιχείρηση δικαιοπραξίας μεταξύ του σωματείου και εταιρείας, προσωπικής ή κεφαλαιουχικής, στην οποία ή στη διοίκηση της οποίας συμμετέχει το μέλος αυτό ή σύζυγος ή συγγενής αυτού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τρίτου βαθμού συγγένειας.

Τροποποίηση καταστατικού, διάλυση ή μεταβολή του σκοπού του σωματείου.

22. Εκτός εάν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά, για τη λήψη απόφασης για την τροποποίηση του καταστατικού ή τη διάλυσή ή τη μεταβολή του σκοπού του σωματείου απαιτείται η συναίνεση των τριών τετάρτων του συνόλου των μελών του σωματείου:

Νοείται ότι, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες καθίσταται εκ των πραγμάτων δυσχερής η παρουσία των τριών τετάρτων των μελών, ο Έφορος δύναται να παρέχει τη συγκατάθεσή του για την υποβολή αίτησης στο Δικαστήριο για την έκδοση διατάγματος το οποίο να παρέχει τη δυνατότητα στο αιτούν σωματείο να προωθήσει τη διαδικασία λήψης απόφασης στην παρουσία τουλάχιστον μέχρι και των δύο πέμπτων του συνόλου των μελών του.

Ακυρότητα αποφάσεων της συνέλευσης ή της διοίκησης και αναστολή εκτέλεσης.

23.-(1) Απόφαση της συνέλευσης ή του Διοικητικού Συμβουλίου του σωματείου, η οποία είναι αντίθετη προς το νόμο ή το καταστατικό είναι ακυρώσιμη και η ακυρότητα κηρύσσεται από το Δικαστήριο, κατόπιν αγωγής οποιουδήποτε μέλους ή οποιουδήποτε προσώπου το οποίο έχει έννομο συμφέρον, η οποία καταχωρίζεται το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία λήψης της απόφασης:

Νοείται ότι, η καθορισθείσα περίοδος των έξι (6) μηνών μπορεί να παραταθεί για ακόμη εννέα (9) μήνες, εάν το πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον αποδείξει ότι έλαβε γνώση του γεγονότος σε μεταγενέστερο χρόνο από το χρόνο λήψης της απόφασης.

(2) Το Δικαστήριο, στο πλαίσιο εκδίκασης αγωγής δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1), δύναται, κατόπιν αίτησης οποιουδήποτε διαδίκου, να αναστείλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης με τέτοιους όρους και τέτοιες προϋποθέσεις που το Δικαστήριο ήθελε κρίνει πρέπον να επιβάλει.

Διάλυση σωματείου.

24.-(1) Το σωματείο διαλύεται-

(α) Οποτεδήποτε, με απόφαση της συνέλευσης των μελών του που λαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 22 του παρόντος Νόμου·

(β) όταν τα μέλη του μειωθούν σε λιγότερα από είκοσι (20):

Νοείται ότι, το σωματείο δεν τίθεται αυτοδικαίως σε εκκαθάριση για το λόγο αυτό, παρά μόνο μετά την παρέλευση

έξι (6) μηνών από τη μείωση του αριθμού των μελών και εφόσον μέχρι τότε δεν έχουν γνωστοποιηθεί στον Έφορο τα ονόματα νέων μελών προς συμπλήρωση του απαιτούμενου ελάχιστου αριθμού μελών:

Νοείται περαιτέρω ότι, η διοίκηση του σωματείου υποχρεούται όπως, το αργότερο μέσα σε ένα (1) μήνα από τη διαπίστωση της μείωσης του αριθμού των μελών κάτω των είκοσι (20), γνωστοποιήσει το γεγονός αυτό στον Έφορο, υποδεικνύοντας και την ημερομηνία κατά την οποία αυτό επισυνέβη.

(γ) με απόφαση του Δικαστηρίου, ύστερα από αίτηση του Διοικητικού Συμβουλίου του σωματείου ή των δύο πέμπτων των μελών ή του Εφόρου, εάν-

(i) λόγω διαφόρων αιτιών, η ανάδειξη Διοικητικού Συμβουλίου αποβαίνει αδύνατη ή εν γένει καθίσταται αδύνατη η συνέχιση της λειτουργίας του σωματείου σύμφωνα με τις πρόνοιες του καταστατικού ή λόγω παράβασης των υποχρεώσεων που καθορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 10' ή/και

(ii) εκπληρώθηκε ο σκοπός του σωματείου ή ο σκοπός που επιδιώκει είναι κερδοσκοπικός ή είναι πλέον διαφορετικός από αυτόν που καθορίζεται στο καταστατικό' ή/και

(iii) ο σκοπός ή η λειτουργία του σωματείου έχουν αποβεί παράνομα, όπως προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 4.

(δ) με απόφαση του Δικαστηρίου, ύστερα από αίτηση του Εφόρου, εάν λόγω αδράνειας, για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τα δύο (2) έτη, περιλαμβανομένης της μη σύγκλησης ή της μη πραγματοποίησης των απαιτούμενων από το καταστατικό συνελεύσεων των μελών ή/και της μη υποβολής ελεγμένων ετήσιων λογαριασμών, συνάγεται εγκατάλειψη του σκοπού του σωματείου, υπό τον όρο ότι δίδεται προηγουμένως από τον Έφορο γραπτή προειδοποίηση προς το ασκούν τη διοίκηση του σωματείου όργανο, στην οποία καταγράφονται οι λόγοι που ενεργοποιούν τις παρούσες διατάξεις, καθώς και προθεσμία τριών (3) μηνών για την αποκατάσταση της λειτουργίας του σωματείου.

(2) Η διάλυση σωματείου δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου δημοσιεύεται από τον Έφορο σε δύο ημερήσιες εφημερίδες οι οποίες κυκλοφορούν στη Δημοκρατία.

Εκκαθάριση
σωματείου που
έχει διαλυθεί.

25.-(1) Το σωματείο με τη διάλυσή του διατελεί αυτοδικαίως σε εκκαθάριση και, μέχρι το τέλος της εκκαθάρισης και για τις ανάγκες αυτής, θεωρείται υφιστάμενο.

(2) Η εκκαθάριση, εκτός εάν νόμος ή το καταστατικό ορίζει διαφορετικά ή εκτός εάν ο Έφορος αποφάσισε διαφορετικά, γίνεται από τους υπεύθυνους της διοίκησης του σωματείου και, σε περίπτωση κατά την οποία αυτοί δεν υπάρχουν, διορίζονται ένας ή περισσότεροι εκκαθαριστές από το Δικαστήριο.

(3) Ο εκκαθαριστής υπέχει θέση διοικούντος του σωματείου και η εξουσία του περιορίζεται στις ανάγκες της εκκαθάρισης.

(4) Κατά την εκκαθάριση, τα περιουσιακά στοιχεία του σωματείου τα οποία περιλαμβάνονται στο ενεργητικό του μεταβιβάζονται σε άλλο φορέα του οποίου οι σκοποί συνάδουν με τους σκοπούς του υπό εκκαθάριση σωματείου και καθορίζεται στο καταστατικό αυτού, ενώ, τηρουμένων των διατάξεων οποιουδήποτε νόμου σχετικού με θέματα απονομής της δικαιοσύνης, σε περίπτωση που η διάλυση δεν είναι εκούσια, ο Έφορος έχει δικαίωμα παρέμβασης στη σχετική διαδικασία για σκοπούς καλύτερης διανομής των περιουσιακών στοιχείων του σωματείου προς δημόσιο όφελος.

(5) Ο εκκαθαριστής ευθύνεται και καταβάλλει αποζημίωση για κάθε παράβαση των υποχρεώσεών του λόγω δικής του υπαιτιότητας και, σε περίπτωση περισσότερων του ενός εκκαθαριστών, ο κάθε ένας από αυτούς ευθύνεται εις ολόκληρον.

ΜΕΡΟΣ III: ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Σύσταση
ιδρύματος.

26.-(1) Η σύσταση ιδρύματος γίνεται με την εγγραφή του στο Μητρώο Ιδρυμάτων το οποίο τηρείται από τον Έφορο και με την έκδοση από τον Έφορο του αναφερόμενου στο εδάφιο (2) πιστοποιητικού εγγραφής του ιδρύματος.

(2) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 27, η εγγραφή ιδρύματος διενεργείται κατόπιν γραπτής αίτησης από τους ιδρυτές ή τους επιτρόπους εμπιστεύματος ή τους εκτελεστές διαθήκης, η οποία υποβάλλεται στον καθορισμένο τύπο και συνοδεύεται από την ιδρυτική αυτού πράξη, καθώς και από το αντίστοιχο καταστατικό, στο οποίο καταγράφονται λεπτομερώς ο τρόπος λειτουργίας του ιδρύματος, τα ονόματα και οι διευθύνσεις των μελών του διοικητικού του συμβουλίου, ο τρόπος διαδοχής τους, καθώς και πρόνοια σύμφωνα με την οποία καμιά αμοι-

βή, οποιουδήποτε είδους, δεν καταβάλλεται για παρεχόμενες υπηρεσίες σε οποιοδήποτε ιδρυτικό μέλος ή αξιωματούχο του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού· ο Έφορος εξετάζει την αίτηση με κάθε δυνατή ταχύτητα και, εάν ικανοποιηθεί ότι ο σκοπός ή η λειτουργία του ιδρύματος δεν είναι παράνομα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4, διενεργεί την εγγραφή στο Μητρώο και εκδίδει πιστοποιητικό εγγραφής, στον καθορισμένο τύπο, το οποίο φέρει την υπογραφή του:

Νοείται ότι, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ιδρύματος μπορούν να ανακτήσουν ή/και να διεκδικήσουν τυχόν λογικά έξοδα κατέβαλαν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, περιλαμβανομένης και της αμοιβής τους που αντιστοιχεί σε ερευνητικά ή άλλα χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα από τρίτους φορείς προγράμματα, εφόσον προσκομίσουν τα αναγκαία έγγραφα, νοουμένου ότι το καταστατικό του ιδρύματος δεν ορίζει διαφορετικά.

(3) Ίδρυμα δύναται να εγγραφεί εάν έχει ως βασικό του στόχο την επίτευξη ενός ή περισσοτέρων εκ των ακόλουθων σκοπών:

- (α) Την αποτροπή ή ανακούφιση της φτώχειας·
- (β) την προώθηση της εκπαίδευσης·
- (γ) την προώθηση της υγείας ή τη σωτηρία της ζωής·
- (δ) την προώθηση της ανάπτυξης του πολίτη και της κοινότητας·
- (ε) την προώθηση των τεχνών, του πολιτισμού, της πολιτιστικής κληρονομιάς ή της επιστήμης·
- (στ) την προώθηση των ερασιτεχνικών αθλοπαιδιών·
- (ζ) την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της επιλύσεως διαφορών ή της συμφιλίωσης ή την προώθηση της θρησκευτικής ή εθνικής αρμονίας ή ισότητας και ιδιαιτερότητας·
- (η) την προώθηση της προστασίας ή της βελτιώσεως του περιβάλλοντος·
- (θ) την ανακούφιση των αναγκών που προκύπτουν λόγω του νεαρού ή του προχωρημένου της ηλικίας, προβλημάτων υγείας, αναπηρίας, οικονομικών δυσχερειών ή άλλου μειονεκτήματος·
- (ι) την προώθηση της ευημερίας και προστασίας των ζώων·
- (ια) για οποιοδήποτε άλλο λόγο, προς όφελος του κοινού γε-

νικά ή ο οποίος θεωρείται συναφής με τους σκοπούς των πιο πάνω παραγράφων (α) μέχρι (ι):

Νοείται ότι, δεν είναι απαραίτητο η επιδίωξη ή οι σκοποί του ιδρύματος να είναι δημοσίου χαρακτήρα ούτε προς όφελος του κοινού ευρέως, αλλά μπορεί να ωφελούν μέρος του κοινού ή να ωφελούν ιδιαίτερα ένα ή περισσότερα πρόσωπα ή σκοπούς ή πρόσωπα εντός ομάδας προσώπων.

(4) Οι διατυπώσεις χορήγησης έγκρισης της αίτησης με βάση τις διατάξεις του παρόντος Νόμου εξετάζονται χωρίς καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από το χρόνο της παραλαβής όλων των απαιτούμενων και ορθά συμπληρωμένων εγγράφων και για κάθε αίτηση χορηγείται βεβαίωση παραλαβής της:

Νοείται ότι, σε περίπτωση κατά την οποία ο χρόνος εξέτασης της αίτησης αναμένεται να υπερβεί τους τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, ο Έφορος ενημερώνει τους αιτητές άμεσα, αναφέροντας τους λόγους της καθυστέρησης αυτής και προσδιορίζει την παράταση του χρόνου εξέτασης της αίτησης για περίοδο που δεν υπερβαίνει τον ένα (1) μήνα.

(5) Το πιστοποιητικό που εκδίδεται δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (2) δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και αποτελεί πλήρη απόδειξη για την ημερομηνία εγγραφής και για την τήρηση των απαιτούμενων από τον παρόντα Νόμο προϋποθέσεων.

(6) Σε περίπτωση που απορριφθεί το αίτημα για την έκδοση πιστοποιητικού εγγραφής, ο Έφορος καταγράφει τους λόγους άρνησης και ενημερώνει για τα μέσα έννομης προστασίας που έχει στη διάθεσή του ο αιτητής.

Ιδρυτική πράξη
ιδρύματος και
περιεχόμενο
αυτής.

27.-(1) Η ιδρυτική πράξη ιδρύματος γίνεται είτε με δικαιοπραξία κατά τη διάρκεια ζωής είτε με διάταξη τελευταίας βούλησης:

Νοείται ότι, στην περίπτωση ίδρυσης ιδρύματος δυνάμει διαθήκης, δεν εφαρμόζονται οι περιορισμοί που καθορίζονται στην παράγραφο (α) του άρθρου 31 του περί Διαθηκών και Διαδοχής Νόμου, όπως έχει τροποποιηθεί, και κληροδοσία υπέρ του συσταθέντος μετά το θάνατο του διαθέτη ιδρύματος λογίζεται ως καταρχήν έγκυρη.

(2) Στην ιδρυτική πράξη πρέπει να προσδιορίζεται η επωνυμία και ο σκοπός του ιδρύματος, η έδρα του, τυχόν έμβλημά του, η αφιερούμενη περιουσία, τα ονόματα, οι διευθύνσεις και τα στοιχεία επικοινωνίας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και ο τρόπος διαδοχής τους και το καταστατικό του ιδρύματος:

Νοείται ότι, ο όρος «ιδρυτική πράξη», οπουδήποτε απαντάται στο παρόν Μέρος, περιλαμβάνει κάθε συμβόλαιο, διαθήκη ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο με το οποίο συστήνεται ίδρυμα.

Μεταβολή του καταστατικού ιδρύματος.

28. Το καταστατικό ιδρύματος δύναται να καθοριστεί ή να συμπληρωθεί ή να τροποποιηθεί με απόφαση του Δικαστηρίου, τηρουμένης της θέλησης του ιδρυτή και τυχόν συμπλήρωση ή τροποποίηση του καταστατικού δύναται να γίνει σύμφωνα με τους ίδιους όρους και με μεταγενέστερη απόφαση του Δικαστηρίου, στο οποίο μπορεί να προσφύγει το διοικητικό συμβούλιο του ιδρύματος ή ο Έφορος.

Ανάκληση ιδρυτικής πράξης.

29.-(1) Ύστερα από αίτηση του ιδρυτή, το Δικαστήριο δύναται να επιτρέψει την ανάκληση ιδρυτικής πράξης λόγω απορίας του ιδρυτή, η οποία έχει επέλθει μετά την ίδρυση ή ένεκα σπουδαίων λόγων που δικαιολογούν την ανάκληση.

(2) Μετά την εγγραφή του ιδρύματος δεν χωρεί αίτηση ανάκλησης.

Υποχρεώσεις ιδρυτή.

30. Ο ιδρυτής οφείλει από τη σύσταση του ιδρύματος να μεταβιβάσει σε αυτό την περιουσία που έχει ταχθεί σε αυτό και δικαιώματα τα οποία μεταβιβάζονται με απλή εκχώρηση, εάν δεν υπάρχει αντίθετη βούληση του ιδρυτή, μεταβιβάζονται αυτοδικαίως με τη σύσταση του ιδρύματος.

Δωρεές στο ίδρυμα πριν από τη σύσταση έχουν μεταγενέστερα το ίδιο αποτέλεσμα.

31. Μετά τη σύσταση οποιουδήποτε ιδρύματος σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, κάθε προσφορά, δωρεά και διάθεση περιουσίας κινητής ή ακίνητης που έγινε μέχρι τότε προς ή προς όφελος του προτεινόμενου ιδρύματος ή των μελών της διοίκησής του ή διαφορετικά για τους σκοπούς αυτού, ισχύει ωσάν αυτή να έγινε προς ή για όφελος του ιδρύματος που συστάθηκε.

Διοίκηση ιδρυμάτων.

32.-(1) Τα εγγεγραμμένα ιδρύματα διοικούνται από τρία (3) ή περισσότερα πρόσωπα και, εκτός εάν η ιδρυτική πράξη ορίζει διαφορετικά, οι αποφάσεις αυτών λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών και, σε περίπτωση ισοψηφίας, επικρατεί η ψήφος του προέδρου:

Νοείται ότι, σε περίπτωση που το ίδρυμα διοικείται από τρία (3) πρόσωπα, απαιτείται για σκοπούς απαρτίας η παρουσία και των τριών (3) προσώπων.

(2) Σε περίπτωση κατά την οποία μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του ιδρύματος καταδικάζεται για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα το οποίο ενέχει έλλειψη τιμιότητας ή ηθική αισχροτήτα, ο Γενικός Έφορος προβαίνει τάχιστα στη λήψη των απαραίτητων δικαστικών μέτρων για την άμεση απομάκρυνση του εν λόγω μέλους από τα καθήκοντά του και την αντικατάστασή του προς το σκοπό συμπλήρωσης του προβλεπόμενου αριθμού μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του ιδρύματος:

Νοείται ότι, η εκκρεμότητα οποιασδήποτε διαδικασίας δυνάμει των διατάξεων του παρόντος εδαφίου, δεν κωλύει τα υπόλοιπα μέλη από του να ενεργούν και να ασκούν τη διοίκηση των τρέχουσων υποθέσεων του ιδρύματος και να λαμβάνουν έγκυρες και δεσμευτικές αποφάσεις για λογαριασμό του ιδρύματος.

Περιπτώσεις κατά τις οποίες μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν δικαιούται ψήφο.

33.-(1) Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν δικαιούται να συμμετέχει ούτε στη συζήτηση ούτε στην ψηφοφορία, εάν η απόφαση που θα ληφθεί αφορά την επιχείρηση ή σύναψη δικαιοπραξίας ή έγερση ή κατάργηση δίκης μεταξύ του ιδρύματος και του μέλους ή του συζύγου του ή συγγενή του εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τρίτου βαθμού συγγένειας ή την επιχείρηση δικαιοπραξίας μεταξύ του ιδρύματος και εταιρείας, προσωπικής ή κεφαλαιουχικής, στην οποία ή στη διοίκηση της οποίας συμμετέχει το μέλος ή σύζυγος ή συγγενής αυτού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τρίτου βαθμού συγγένειας.

(2) Χωρίς επηρεασμό του δικαιώματος αγωγής του ιδρύματος κατά του υπαίτιου μέλους για τυχόν αποζημίωση, λόγω παράβασης νομικού καθήκοντος, απόφαση που λαμβάνεται κατά παράβαση των διατάξεων του εδαφίου (1) είναι ακυρώσιμη και τυχόν ακυρότητα αυτής συμπαρασύρει και τη δυνάμει αυτής χειρούμενη πράξη.

Καθήκοντα και εξουσίες του Διοικητικού Συμβουλίου.

34.-(1) Το διοικητικό συμβούλιο του ιδρύματος οφείλει να χειρίζεται επιμελώς τις υποθέσεις του ιδρύματος και να το αντιπροσωπεύει δικαστικώς και εξωδίκως, εκτός εάν η ιδρυτική πράξη ορίζει διαφορετικά.

(2) Η έκταση της εξουσίας του Διοικητικού Συμβουλίου του ιδρύματος προσδιορίζεται από την ιδρυτική πράξη και ο προσδιορισμός αυτός ισχύει και έναντι τρίτων με την ιδρυτική πράξη δύναται να ανατεθούν ορισμένες αρμοδιότητες στο ίδιο άτομο και η εξουσία αυτού, σε περίπτωση αμφιβολίας, επεκτείνεται και σε κάθε συναφή πράξη.

Εμπιστεύματα.
Κεφ. 193.

35. Οι διατάξεις του περί Επιτρόπων Εμπιστευμάτων Νόμου εφαρμόζονται σε όλες τις περιπτώσεις κατά τις οποίες το διοικητικό συμβούλιο του ιδρύματος διαχειρίζεται εμπιστευμα συναρτώμενο με την περιουσία του ιδρύματος ή που συνιστά την περιουσία του ιδρύματος.

Ευθύνη ιδρύματος.

36.-(1) Δικαιοπραξίες οι οποίες επιχειρούνται ή συνομολογούνται από το διοικητικό συμβούλιο του ιδρύματος και βρίσκονται εντός των ορίων της εξουσίας του, δεσμεύουν το ίδρυμα.

(2) Το ίδρυμα ευθύνεται έναντι τρίτων από τις παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων ή υπαλλήλων του που το αντιπροσωπεύουν και συνεπάγονται υποχρέωση αποζημίωσης, εφόσον η ζημιογόνος πράξη ή παράλειψη έλαβε χώρα κατά την εκτέλεση των εξουσιών ή καθηκόντων τους:

Νοείται ότι, εάν η συγκεκριμένη ζημιογόνος πράξη ή παράλειψη έγινε εκ προθέσεως, δόλια, κακόπιστα ή λόγω βαριάς αμέλειας, το υπαίτιο ή τα υπαίτια φυσικά πρόσωπα ευθύνονται αλληλέγγυα και κεχωρισμένα έναντι του ιδρύματος για την αποκατάσταση της ζημιάς που έχει υποστεί.

Διορισμός προσωρινής διοίκησης.

37. Σε περίπτωση απουσίας οποιουδήποτε από τα απαρτίζοντα το διοικητικό συμβούλιο του ιδρύματος πρόσωπα ή σύγκρουσης των συμφερόντων αυτού με αυτά του ιδρύματος, το Δικαστήριο, ύστερα από αίτηση του Γενικού Εφόρου ή οποιουδήποτε προσώπου έχει έννομο συμφέρον, διορίζει προσωρινό διοικητικό συμβούλιο, μέχρις ότου αρθεί το σχετικό κώλυμα.

Εξουσία
Γενικού Εισαγγελέα
της Δημοκρατίας.

38. Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας έχει εξουσία-

(α) Να λαμβάνει δικαστικά μέτρα που απαιτούνται για την εκτέλεση για την εκτέλεση οποιουδήποτε καταπιστεύματος που συστάθηκε προς όφελος οποιουδήποτε ιδρύματος είτε μέσω δικαιοπραξίας εν ζωή είτε μέσω διατάξεως τελευταίας επιθυμίας·

(β) να εγκρίνει την πώληση ή καθ' οποιουδήποτε τρόπο απαλλοτρίωση οποιασδήποτε ακίνητης ιδιοκτησίας που ανήκει στο ίδρυμα, αφού πειστεί ότι η πώληση ή απαλλοτρίωση είναι προς το συμφέρον του ιδρύματος.

Μεταβολή
καταστατικού
ενάντια στη θέληση
του ιδρυτή.

39. Το καταστατικό δύναται να μεταβληθεί με απόφαση του Δικαστηρίου και ενάντια στη θέληση του ιδρυτή, ύστερα από αίτηση του Διοικητικού Συμβουλίου του ιδρύματος, εάν η μεταβολή αυτή επιβάλλεται για σκοπούς συντήρησης της περιουσίας του ιδρύματος ή για εκπλήρωση του σκοπού του.

Μετατροπή σκοπού.

40.-(1) Σε περίπτωση κατά την οποία ο σκοπός του ιδρύματος κατέστη ανέφικτος, ύστερα από αίτηση του Διοικητικού Συμβουλίου του ιδρύματος ή του Γενικού Εφόρου, το Δικαστήριο δύναται να αποδώσει στο ίδρυμα άλλο παρεμφερή σκοπό σύμφωνα με την πιθανότερη θέληση του ιδρυτή.

(2) Απαγορεύεται η μεταβολή του περιεχομένου ή των όρων της ιδρυτικής πράξης ενάντια στις διατάξεις που είναι προς όφελος δημόσιου ή κοινωφελούς σκοπού:

Νοείται ότι, σε εξαιρετικές περιπτώσεις δύναται, με ειδική απόφασή του Δικαστηρίου, όταν η θέληση του ιδρυτή δεν είναι υλοποιήσιμη, να διατεθεί η περιουσία για άλλο παρεμφερή σκοπό.

Τέλος ιδρύματος.

41.-(1) Το ίδρυμα παύει να υπάρχει στις περιπτώσεις που ορίζει η ιδρυτική αυτού πράξη ή το καταστατικό του.

(2) Το ίδρυμα διαλύεται με απόφαση του Δικαστηρίου, εάν-

(α) Ο σκοπός του εκπληρώθηκε ή απέβη ανέφικτος·

(β) λόγω αδράνειας, για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τα δύο (2) έτη, περιλαμβανομένης της μη σύγκλησης ή μη πραγματοποίησης των απαιτούμενων από το καταστατικό συνεδριών του Διοικητικού Συμβουλίου ή/και της μη υποβολής ελεγμένων ετήσιων λογαριασμών, συνάγεται εγκατάλειψη του σκοπού αυτού·

(γ) έχει παρεκκλίνει από το σκοπό του ή εάν ο σκοπός ή η λειτουργία του έχουν αποβεί παράνομα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 4.

Εκκαθάριση
ιδρύματος
που έχει διαλυθεί.

42.-(1) Όταν κατά τις διατάξεις του άρθρου 41 το ίδρυμα παύσει να υπάρχει ή διαλυθεί, διατελεί αυτοδικαίως σε εκκαθάριση και, μέχρι την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης και για τις ανάγκες αυτής, θεωρείται υφιστάμενο.

(2) Η εκκαθάριση, εφόσον νόμος ή η ιδρυτική πράξη δεν ορίζει διαφορετικά ή εφόσον ο Έφορος δεν αποφασίσει διαφορετικά, γίνεται από το διοικητικό συμβούλιο του ιδρύματος και, σε περίπτωση που αυτό δεν υπάρχει, διορίζονται από το Δικαστήριο ένας ή περισσότεροι εκκαθαριστές.

(3) Ο εκκαθαριστής υπέχει θέση υπεύθυνου διοίκησης του ιδρύματος και η εξουσία του περιορίζεται στις ανάγκες της εκκαθάρισης.

(4) Ο εκκαθαριστής ευθύνεται έναντι του ιδρύματος ή των διαδόχων αυτού και καταβάλλει αποζημίωση για κάθε παράβαση των υποχρεώσεών του και περισσότεροι του ενός εκκαθαριστές ευθύνονται εξ ολοκλήρου ή/και κεχωρισμένα.

Περιουσία
ιδρύματος
που έχει διαλυθεί.

43. Η περιουσία ιδρύματος που έχει διαλυθεί, εκτός εάν η ιδρυτική πράξη ορίζει διαφορετικά ή εκτός εάν ο Έφορος αποφασίσει διαφορετικά, περιέρχεται στη Δημοκρατία, η οποία, με την περιουσία αυτή, οφείλει να εξυπηρετήσει το σκοπό του ιδρύματος ή άλλο συναφή σκοπό.

ΜΕΡΟΣ IV: ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΕΣ Ή/ΚΑΙ ΕΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ Ή ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Σύσταση
και εγγραφή
ομοσπονδίας ή/και
ένωσης.

44.-(1) Τρία (3) ή περισσότερα σωματεία, ιδρύματα, μη κερδοσκοπικές εταιρείες ή άλλες παρεμφερείς μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες, είτε αλλοδαπές είτε ημεδαπές, οι οποίες συμερίζονται κοινούς σκοπούς, τηρουμένων των διατάξεων της νομοθεσίας που τα διέπει, δύναται να συστήνουν ομοσπονδίες ή/και ενώσεις και να εγγράφονται ως τέτοιες σε τηρούμενο από τον Έφορο Μητρώο, υπό τον όρο ότι στο καταστατικό τους καθορίζεται ότι το εφαρμοστέο δίκαιο που διέπει τη δράση τους είναι το δίκαιο που εφαρμόζεται στη Δημοκρατία:

Νοείται ότι, τηρουμένων των διατάξεων του περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Αναγνώριση της Νομικής Προσωπικότητας των Διεθνών Μη-Κυβερνητικών Οργανισμών (Κυρωτικό) Νόμο του 2003, τέτοιες ομοσπονδίες ή/και ενώσεις είναι δυνατό να συστήνονται και με αντίστοιχες οργανώσεις της αλλοδαπής, υπό τον όρο ότι στο καταστατικό τους καθορίζεται ότι το εφαρμοστέο δίκαιο που διέπει τη δράση τους στη Δημοκρατία είναι το δίκαιο που εφαρμόζεται στη Δημοκρατία.

(2) Για την εγγραφή ομοσπονδίας ή/και ένωσης στο Μητρώο υποβάλλεται γραπτή αίτηση στον Έφορο από τους ιδρυτές ή εκπροσώπους των ενδιαφερομένων οργανώσεων που συνιστούν την ομοσπονδία ή/και ένωση, στην οποία επισυνάπτονται-

(α) Το καταστατικό της ομοσπονδίας ή/και ένωσης, υπογραμμένο από τα ιδρυτικά μέλη και με αναφερόμενη τη χρονολογία ίδρυσής της·

(β) τα Καταστατικά των ενδιαφερόμενων οργανώσεων·

(γ) η συστατική πράξη·

(δ) τα ονόματα και οι διευθύνσεις των μελών της διοίκησης της ομοσπονδίας ή/και ένωσης, καθώς και τα στοιχεία επικοινωνίας τους·

(ε) τυχόν έμβλημα της ομοσπονδίας ή/και ένωσης· και

(στ) περιγραφή της κινητής ή της ακίνητης ιδιοκτησίας ή και των δύο που τελούν υπό την κατοχή ή την κυριότητα ή/και θα μεταβιβαστούν στην ομοσπονδία ή/και ένωση μετά την εγγραφή της.

(3) Για να θεωρείται έγκυρο και αποδεκτό για καταχώριση το καταστατικό της ομοσπονδίας ή/και ένωσης, όπως προβλέπεται στις διατάξεις του εδαφίου (2), πρέπει να προσδιορίζει ή να περιλαμβάνει-

(α) Το σκοπό της ομοσπονδίας ή/και ένωσης·

(β) την επωνυμία της ομοσπονδίας ή/και ένωσης·

(γ) την έδρα της ομοσπονδίας ή/και ένωσης, περιλαμβανομένης της διεύθυνσης αλληλογραφίας ή/και επικοινωνίας, σε δήμο ή κοινότητα που βρίσκεται στις ελεγχόμενες από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας περιοχές·

(δ) τους όρους εισδοχής, αποχώρησης και αποβολής των μελών, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτών·

(ε) τον τρόπο ή/και τον φορέα της δικαστικής και εξώδικης αντιπροσώπευσης της ομοσπονδίας ή/και ένωσης·

(στ) τους οικονομικούς πόρους της ομοσπονδίας ή/και ένωσης·
(ζ) τα όργανα της διοίκησης της ομοσπονδίας ή/και ένωσης, καθώς και τους όρους καταρτισμού, λειτουργίας, συχνότητας σύγκλησης και παύσης των οργάνων της διοίκησης, καθώς και πρόνοια ότι καμιά αμοιβή, οποιουδήποτε είδους, δεν καταβάλλεται για παρεχόμενες υπηρεσίες σε οποιοδήποτε μέλος ή αξιωματούχο της διοίκησης αυτής·

Νοείται ότι, δύναται να καθορίζεται ότι τα μέλη, περιλαμβανομένων των μελών της διοίκησης ή των ιδρυτών, μπορούν να ανακτήσουν ή/και να διεκδικήσουν τυχόν λογικά έξοδα κατέβαλαν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, περιλαμβανομένης και αμοιβής τους που αντιστοιχεί σε ερευνητικά ή άλλα χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα από τρίτους φορείς προγράμματα, αφού προσκομίσουν τα αναγκαία έγγραφα, νοουμένου ότι το καταστατικό της ομοσπονδίας ή/και ένωσης δεν ορίζει διαφορετικά·

(η) τους όρους σύμφωνα με τους οποίους συγκαλείται, συνεδριάζει και αποφασίζει η συνέλευση των μελών, μεταξύ των οποίων και όρο ότι αυτή συγκαλείται και συνέρχεται τουλάχιστον μία (1) φορά κάθε έτος·

(θ) τους όρους τροποποίησης του καταστατικού·

(ι) τον τρόπο ελέγχου των λογαριασμών της ομοσπονδίας ή/και ένωσης, τηρουμένης της αρχής της διαφάνειας· και

(ια) τους όρους διάλυσης της ομοσπονδίας ή/και ένωσης και της τύχης της περιουσίας της σε περίπτωση διάλυσής της·

Νοείται ότι, για την εγγραφή ομοσπονδίας ή/και ένωσης ισχύουν κατ' αναλογία οι διατάξεις των εδαφίων (3) έως (7) του άρθρου 7:

Νοείται περαιτέρω ότι, ο Έφορος δύναται, κατ' αναλογία, να αρνηθεί να εγγράψει οποιαδήποτε ομοσπονδία ή/και ένωση για τους ίδιους λόγους που αναφέρονται στις διατάξεις των άρθρων 4 και 6, για την περίπτωση σωματείου ή ιδρύματος.

(4) Κάθε ομοσπονδία ή/και ένωση, που συστήνεται και εγγράφεται σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (1), αποκτά με την έκδοση του σχετικού πιστοποιητικού εγγραφής τη δική της νομική προσωπικότητα και τα δικά της όργανα διοίκησης, τα οποία είναι διαφορετικά από αυτά των συνιστώντων αυτήν οντοτήτων.

(5) Για την τροποποίηση καταστατικού εγγεγραμμένης ομο-

σπονδίας ή/και ένωσης ισχύουν κατ' αναλογία οι διατάξεις του άρθρου 9, που αναφέρονται στην τροποποίηση καταστατικού σωματείου.

(6) Οι διατάξεις των άρθρων 10 έως 25, εφαρμόζονται κατ' αναλογία στην περίπτωση ομοσπονδιών ή/και ενώσεων, με τη διαφορά ότι η διοίκηση ομοσπονδίας ή/και ένωσης αποτελείται από τουλάχιστον τρία (3) μέλη και ότι κατά την εκκαθάριση ομοσπονδίας ή/και ένωσης είναι δυνατή η διανομή των περιουσιακών στοιχείων στα μέλη.

Σύσταση
θυγατρικών
οντοτήτων ή
παραρτημάτων.

45.-(1) Εγγεγραμμένο δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου σωματείο ή ίδρυμα, καλούμενο «μητρική οντότητα» για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, έχει τη δυνατότητα λειτουργίας θυγατρικών οντοτήτων ή παραρτημάτων, νοουμένου ότι σχετική πρόνοια αναφορικά με τον τρόπο λειτουργίας τους διαλαμβάνεται στο καταστατικό του:

Νοείται ότι, οι θυγατρικές οντότητες ή τα παραρτήματα δεσμεύονται από το καταστατικό της μητρικής οντότητας, δεν έχουν ξεχωριστή νομική προσωπικότητα και ακολουθούν την πολιτική που χαράσσεται και αποφασίζεται από τη μητρική οντότητα.

(2) Ειδικότερες ρυθμίσεις αναφορικά με την εγγραφή, διοίκηση, οργάνωση και λειτουργία των θυγατρικών οντοτήτων ή παραρτημάτων καθορίζονται με Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

ΜΕΡΟΣ V: ΠΟΙΚΙΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Αναγνώριση
νόμιμης δράσης
σωματείου,
ιδρύματος,
ομοσπονδίας ή/
και ένωσης ή μη
κυβερνητικής
οργάνωσης
με νομική
προσωπικότητα σε
άλλο κράτος.

46.-(1) Σωματείο, ίδρυμα, ομοσπονδία ή/και ένωση ή μη κυβερνητική οργάνωση, με νομική προσωπικότητα σε κράτος που έχει συνομολογήσει και κυρώσει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Αναγνώριση της Νομικής Προσωπικότητας των Διεθνών Μη-Κυβερνητικών Οργανισμών, που στη Δημοκρατία ισχύει από τις 21.3.2003 δυνάμει των διατάξεων του περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Αναγνώριση της Νομικής Προσωπικότητας των Διεθνών Μη-Κυβερνητικών Οργανισμών (Κυρωτικού) Νόμου του 2003, δύναται να αιτηθεί αναγνώριση του δικαιώματος νόμιμης δράσης στη Δημοκρατία, εφόσον προσκομίσει όλα τα έγγραφα που θεμελιώνουν το σύννομο της δράσης του, συνοδευόμενα από βεβαίωση της αρμόδιας κρατικής αρχής του οικείου κράτους:

Νοείται ότι, σωματείο, ίδρυμα, ομοσπονδία ή/και ένωση ή μη κυβερνητική οργάνωση, που έχει αναγνωρισμένη νομική προσωπικότητα σε κράτος που έχει κυρώσει και εφαρμόζει την προαναφερθείσα Σύμβαση, δύναται να εγγραφεί σε ειδική μερίδα στο Μητρώο:

Νοείται περαιτέρω ότι, νόμιμη υπόσταση στη Δημοκρατία αναγνωρίζεται μόνο εάν η εγγραφή δεν συγκρούεται με την εθνική και δημόσια ασφάλεια, την πρόληψη του εγκλήματος, την προστασία της υγείας και των δημόσιων ηθών, καθώς και την προστασία των ελευθεριών και των δικαιωμάτων τρίτων και δεν ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο διακρατικές σχέσεις ή τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

(2) Κανονισμοί που εκδίδονται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου δύναται να ρυθμίζουν ειδικότερα τα της σύστασης, εγγραφής, διοίκησης, οργάνωσης και λειτουργίας των περιπτώσεων που αναφέρονται στο εδάφιο (1).

Υποβολή προσφυγής

47.-(1) Οποιοδήποτε πρόσωπο δύναται να υποβάλει εγγράφως ιεραρχική προσφυγή εναντίον οποιασδήποτε απόφασης του Εφόρου ή του Γενικού Εφόρου η οποία το αφορά ή το επηρεάζει άμεσα, στο Γενικό Έφορο ή στον Υπουργό, αντίστοιχα, ανάλογα με την περίπτωση, ή/και να προσφύγει κατά της εν λόγω απόφασης στο Διοικητικό Δικαστήριο δυνάμει του Άρθρου 146 του Συντάγματος.

(2) Η κατά το εδάφιο (1) ιεραρχική προσφυγή ασκείται εγγράφως, το αργότερο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία της κοινοποίησης της προσβαλλόμενης απόφασης στο επηρεαζόμενο πρόσωπο, καταβάλλοντας τέλος ύψους εκατόν ευρώ (€100).

(3) Ο Γενικός Έφορος ή ο Υπουργός, ανάλογα με την περίπτωση, εξετάζει την ιεραρχική προσφυγή και, αφού ακούσει τον προσφεύγοντα ή δώσει σ' αυτόν την ευκαιρία να υποστηρίξει γραπτώς τους λόγους στους οποίους στηρίζεται η προσφυγή, αποφασίζει, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (4), το αργότερο εντός προθεσμίας ενενήντα (90) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της και διαβιβάζει την απόφασή του στον προσφεύγοντα.

(4) Ο Γενικός Έφορος ή ο Υπουργός, ανάλογα με την περίπτωση, δύναται να εκδώσει μία από τις ακόλουθες αποφάσεις:

(α) Να επικυρώσει την προσβληθείσα απόφαση,

- (β) να ακυρώσει την προσβληθείσα απόφαση,
- (γ) να τροποποιήσει την προσβληθείσα απόφαση,
- (δ) να προβεί σε έκδοση νέας απόφασης σε αντικατάσταση της προσβληθείσας:

Νοείται ότι, οποιαδήποτε απόφαση για αποδοχή ή απόρριψη της ιεραρχικής προσφυγής δεν μπορεί να ληφθεί κατά παράβαση των κριτηρίων, προϋποθέσεων ή όρων που καθορίζονται στον παρόντα Νόμο για την εγγραφή, λειτουργία ή διαγραφή σωματείου, ιδρύματος ή ομοσπονδίας ή/και ένωσης.

(5) Η αναφερόμενη στο εδάφιο (1) απόφαση καθίσταται εκτελεστική όταν περάσει άπρακτη η προθεσμία προς άσκηση ιεραρχικής προσφυγής ενώπιον του Εφόρου ή του Γενικού Εφόρου, ανάλογα με την περίπτωση, και, σε περίπτωση άσκησης ιεραρχικής προσφυγής, από την κοινοποίηση της επί της ιεραρχικής προσφυγής απόφασης του Εφόρου ή του Γενικού Εφόρου, ανάλογα με την περίπτωση.

Συνέπειες
εκπρόθεσμης
επίδοσης ή
υποβολής και
παράλειψης αυτών.

48. Οποτεδήποτε απαιτείται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου η επίδοση ή η υποβολή οποιασδήποτε αίτησης, γνωστοποίησης, κοινοποίησης, αναφοράς ή άλλης ενημέρωσης προς τον Έφορο, εντός ορισμένης προθεσμίας, εκπρόθεσμη επίδοση ή υποβολή ή παράλειψη τέτοιας επίδοσης ή υποβολής, εκτός από τις συνέπειες που ρητά προβλέπονται στον παρόντα Νόμο, συνιστά παράβαση νομικού καθήκοντος και ο Έφορος δύναται να επιβάλει στο πρόσωπο το οποίο δεν συμμορφώθηκε με τις σχετικές απαιτήσεις διοικητικό πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τα εκατόν ευρώ (€100).

Τήρηση λογιστικών
βιβλίων και έλεγχος
λογαριασμών.

49.-(1) Τα μέλη της διοίκησης σωματείου, ιδρύματος και ομοσπονδίας ή/και ένωσης έχουν την υποχρέωση να τηρούν λογιστικά βιβλία, στα οποία καταχωρίζονται όλες οι πράξεις όλων των δοσοληψιών του σωματείου, του ιδρύματος ή της ομοσπονδίας ή/και ένωσης, ανάλογα με την περίπτωση, και να καταρτίζουν στο τέλος κάθε οικονομικού έτους τους ακόλουθους λογαριασμούς:

(α) Λογαριασμό του ακαθάριστου εισοδήματος του σωματείου ή του ιδρύματος ή της ομοσπονδίας ή/και ένωσης, ανάλογα με την περίπτωση, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους·

(β) λογαριασμό του πιστωτικού του υπολοίπου κατά την έναρξη του οικονομικού έτους και όλων των χρημάτων που έχουν ει-

σπραχθεί για λογαριασμό τους κατά τη διάρκεια αυτού·

(γ) λογαριασμό όλων των χρηματικών ποσών που οφείλονται από αυτά ή που τους οφείλονται και των πληρωμών που διενεργήθηκαν κατά τη διάρκεια του ίδιου οικονομικού έτους.

(2) Οι λογαριασμοί των σωματείων, ιδρυμάτων ή ομοσπονδιών ή/και ενώσεων ελέγχονται από εγκεκριμένο ελεγκτή, με δικά τους έξοδα:

Νοείται ότι, για τα σωματεία και τις ομοσπονδίες ή/και ενώσεις που έχουν ετήσια έσοδα τα οποία δεν υπερβαίνουν τις σαράντα χιλιάδες ευρώ (€40.000), δεν απαιτείται η ετοιμασία λογαριασμών ελεγμένων από εγκεκριμένο ελεγκτή.

(3) Τα μέλη της διοίκησης σωματείου, ιδρύματος και ομοσπονδίας ή/και ένωσης έχουν την υποχρέωση να διαβιβάζουν στον Έφορο, το αργότερο εντός επτά (7) μηνών από τη λήξη του οικονομικού έτους, τους λογαριασμούς και σχετική έκθεση του εγκεκριμένου ελεγκτή, όπως προβλέπεται στα εδάφια (1) και (2), αντίστοιχα.

Εξουσία του Δικαστηρίου να διατάξει έλεγχο λογαριασμών.

50.-(1) Ο Έφορος ή οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο μπορεί να θεμελιώσει έννομο συμφέρον δύναται να αποταθεί στο Δικαστήριο με αίτημα την έκδοση διατάγματος για τον έλεγχο των λογαριασμών σωματείου, ιδρύματος ή ομοσπονδίας ή/και ένωσης, που είναι εγγεγραμμένα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

(2) Ο έλεγχος που προβλέπεται στο εδάφιο (1) διενεργείται από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας ή από άλλο πρόσωπο ή πρόσωπα τα οποία καθορίζονται ή/και είναι εξουσιοδοτημένα από το Δικαστήριο για το σκοπό αυτό:

Νοείται ότι, σε περίπτωση κατά την οποία από τα αποτελέσματα του ελέγχου διαφανεί ότι ο έλεγχος αυτός ήταν δικαιολογημένος, το σωματείο, το ίδρυμα ή η ομοσπονδία ή/και ένωση έχουν υποχρέωση να πληρώσουν τα ελεγκτικά δικαιώματα τα οποία ήθελε καθοριστεί και σε αντίθετη περίπτωση αυτά καταβάλλονται από τη Δημοκρατία.

Μη επηρεασμός διεπομένων από ειδικότερο νόμο.

51. Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου δεν εφαρμόζονται ή δεν επηρεάζουν με οποιοδήποτε τρόπο σωματεία, ιδρύματα συνδέσμων, οργανώσεις, ενώσεις προσώπων ή ομοσπονδίες τα οποία ρυθμίζονται ειδικά από άλλο ειδικότερο νόμο, οι διατάξεις του οποίου θα συνεχίσουν να εφαρμόζονται ως προς αυτά.

Συμμόρφωση με τον περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμο.

Κανονισμοί.

52. Τα διοικητικά όργανα σωματείων, ιδρυμάτων και ομοσπονδιών ή/και ενώσεων οφείλουν να συμμορφώνονται και να εφαρμόζουν τις διατάξεις του περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμου του 2007, όπως έχει τροποποιηθεί.

53.-(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς για τον καθορισμό ή τη ρύθμιση κάθε θέματος που σύμφωνα με τον παρόντα Νόμο απαιτείται να καθοριστεί ή είναι δεκτικό καθορισμού και γενικότερα για την καλύτερη εφαρμογή αυτού.

(2) Ειδικότερα και χωρίς επηρεασμό της γενικότητας των διατάξεων του εδαφίου (1), οι Κανονισμοί αυτοί δύναται να-

(α) Ρυθμίζουν κάθε θέμα το οποίο δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου πρέπει ή δύναται να καθοριστεί

(β) προνοούν για την εγγραφή σωματείων, ιδρυμάτων ή ομοσπονδιών ή/και ενώσεων, για την τροποποίηση του καταστατικού τους, καθώς και για τη διάλυση ή εκκαθάρισή τους

(γ) προνοούν για τον καθορισμό τελών εγγραφής και ανανέωσης εγγραφής σωματείου, ιδρύματος ή ομοσπονδίας ή/και ένωσης

(δ) καθορίζουν τα ειδικότερα στοιχεία που πρέπει να τηρούνται στα σχετικά μητρώα, καθώς και τον τρόπο ανάρτησής τους στο διαδίκτυο

(ε) καθορίζουν ειδικότερα τη σύσταση ομοσπονδιών ή/και ενώσεων

(στ) προβλέπουν ποινές, οι οποίες να μην υπερβαίνουν το ένα (1) έτος φυλάκισης ή τα δύο χιλιάδες ευρώ (€2.000) ή και τις δύο αυτές ποινές, για οποιαδήποτε παράβαση των προνοιών των εκδιδόμενων δυνάμει του παρόντος άρθρου Κανονισμών.

(3) Το Ανώτατο Δικαστήριο δύναται να εκδίδει Διαδικαστικούς Κανονισμούς για τη ρύθμιση της πρακτικής και της διαδικασίας που θα τηρείται από το Δικαστήριο κατά την εκδίκαση υποθέσεων που ανακύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

Καταργήσεις και διαφυλάξεις.

54.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2) του παρόντος άρθρου και των διατάξεων των άρθρων 55 και 56, με την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου, ο περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμος του 1972 και ο περί Εγγραφής Λεσχών Νόμος, όπως έχουν τροποποιηθεί, καταργούνται:

Νοείται ότι, οι διατάξεις του περί Εγγραφής Λεσχών Νόμου, όπως έχει τροποποιηθεί, θα συνεχίσουν να εφαρμόζονται ως προς τις λέσχες που έχουν εγγραφεί δυνάμει των διατάξεων αυτού μέχρι την εκπνοή της περιόδου για την οποία έχουν εγγραφεί, ανάλογα με την περίπτωση.

(2) Παρά την κατάργηση των αναφερόμενων στο εδάφιο (1) Νόμων-

(α) Οι εκδοθέντες Κανονισμοί δυνάμει των καταργηθέντων με τον παρόντα Νόμο Νόμων οι οποίοι ίσχυαν αμέσως πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου, θεωρείται ότι εκδόθηκαν δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου και θα εξακολουθήσουν να ισχύουν και να εφαρμόζονται, στην έκταση που δεν αντιβαίνουν στις διατάξεις του παρόντος Νόμου, μέχρις ότου τροποποιηθούν ή αντικατασταθούν με νέους Κανονισμούς εκδιδόμενους δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου·

(β) κάθε σωματείο και κάθε ίδρυμα, μαζί με τα Καταστατικά τους και τυχόν τροποποιήσεις αυτών, τα οποία έχουν εγγραφεί και καταχωρισθεί στα οικεία μητρώα δυνάμει των διατάξεων των καταργηθέντων με τον παρόντα Νόμο Νόμων, θεωρείται ότι έχει εγγραφεί και καταχωρισθεί στα Μητρώα που προβλέπεται να τηρούνται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, χωρίς την καταβολή οποιουδήποτε τέλους·

(γ) κάθε μητρώο το οποίο τηρείτο δυνάμει των καταργηθέντων με τον παρόντα Νόμο Νόμων, περιλαμβανομένου του μητρώου λεσχών μέχρι την εκπνοή των σχετικών με τις λέσχες μεταβατικών διατάξεων του παρόντος Νόμου, θεωρείται ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του αντίστοιχου μητρώου που προβλέπεται να τηρείται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου·

(δ) κάθε έντυπο, μαζί με τις λεπτομέρειες για τη συμπλήρωσή του, που χρησιμοποιείτο για τους σκοπούς οποιουδήποτε από τους καταργηθέντες με τον παρόντα Νόμο Νόμους, θα συνεχίσει να χρησιμοποιείται ωςάν να είχε καθορισθεί δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, μέχρις ότου καθορισθούν νέα έντυπα·

(ε) οποιαδήποτε ωφελήματα αποκτήθηκαν για φορολογικούς σκοπούς από τα δυνάμει του καταργηθέντος με τον παρόντα Νόμο περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμου του 1972, όπως έχει τροποποιηθεί, συσταθέντα σωματεία ή ιδρύματα ως φιλανθρωπικά ιδρύματα, δεν επηρεάζονται, τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (3) του άρθρου 55 και των διατάξεων του άρθρου 56:

Νοείται ότι, οποιαδήποτε αναφορά περιλαμβάνεται σε οποιοδήποτε νόμο, κανονισμό ή νομικό έγγραφο και παραπέμπει σε οποιαδήποτε διάταξη των καταργηθέντων με τον παρόντα Νόμο Νόμων, ερμηνεύεται ως αναφορά σε αντίστοιχη διάταξη του παρόντος Νόμου.

Μεταβατικές
διατάξεις.

55.-(1) Αιτήσεις και διαδικασίες εγγραφής σωματείων, ιδρυμάτων ή λεσχών, οι οποίες είχαν αρχίσει με βάση τις διατάξεις των καταργηθέντων με τον παρόντα Νόμο Νόμους και δεν έχουν συμπληρωθεί κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου, διεκπεραιώνονται και συμπληρώνονται σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος Νόμου.

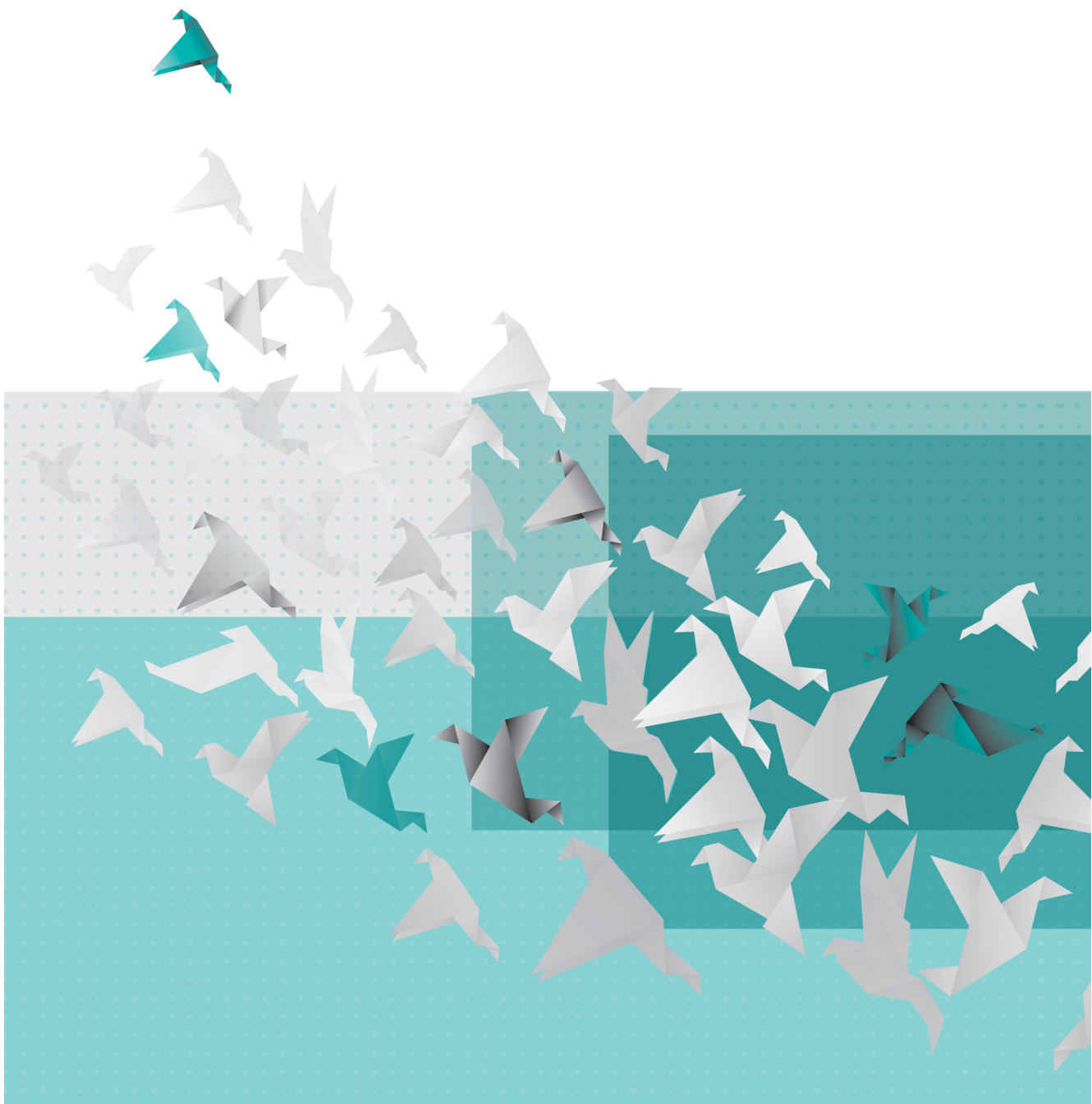
(2) Προθεσμίες για τη διενέργεια οποιασδήποτε πράξης ή για την επίδοση ή την υποβολή οποιασδήποτε γνωστοποίησης ή αναφοράς, οι οποίες άρχισαν να τρέχουν σύμφωνα με τους καταργηθέντες με τον παρόντα Νόμο Νόμους, συνεχίζουν να τρέχουν και συμπληρώνονται με βάση τις αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος Νόμου, αλλά σε καμιά περίπτωση δεν θα συμπληρώνονται σε διάστημα μικρότερο των δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου.

(3) Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες με βάση τις διατάξεις του παρόντος Νόμου απαιτείται για σκοπούς συμμόρφωσης όπως υφιστάμενα σωματεία, ιδρύματα ή λέσχες προβούν σε οποιοδήποτε τροποποιήσεις του καταστατικού τους ή σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια, παρέχεται προς τούτο προθεσμία ενός (1) έτους από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου.

Σωματεία,
ιδρύματα και λέσχες
που εγκρίθηκαν
με βάση τους
καταργηθέντες
Νόμους.

56.-(1) Σωματεία, ιδρύματα και λέσχες που ιδρύθηκαν και ενεγράφησαν με βάση τους καταργηθέντες με τον παρόντα Νόμο Νόμους, θεωρείται ότι εγκρίθηκαν με βάση τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, νοουμένου ότι θα προβούν στις αναγκαίες αναπροσαρμογές και τροποποιήσεις του καταστατικού τους στην προβλεπόμενη στο εδάφιο (3) του άρθρου 55 προθεσμία.

(2) Λέσχες που ενεγράφησαν με βάση τον καταργηθέντα με τον παρόντα Νόμο περί Λεσχών Νόμο, όπως έχει τροποποιηθεί, δύναται να διατηρήσουν στην επωνυμία τους τη λέξη «Λέσχη» και μετά τη λήξη της περιόδου που καθορίζεται στο εδάφιο (1), εάν εκπληρώσουν κατά τα λοιπά τους όρους που καθορίζονται σε αυτό.

Με την στήριξη

**FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG**

